

**ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ,
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΕΞΕΛΙΞΗ.**

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ
Σχ. Έτος 2015-2016
Φεβρουάριος 2016

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ Α1

1. Αθανασιάδου Θεοδώρου- Ζωή
2. Αιψίδου Μαρία
3. Αμπόνης Γρηγόριος
4. Αρβανίτης Δημήτριος
5. Βασικούρας Βασίλειος
6. Βαφείδη Ουρανία
7. Βισβίκης Αλέξανδρος
8. Γεωργίου Γεώργιος
9. Γιαννούση Καλλιόπη
10. Γκίωνα Τζοάννα
11. Δημητρίου Εύα
12. Δημοπούλου Ελευθερία
13. Διαμαντή Σαμαρά Αρετή
14. Ελευθεριάδης Νικόλαος
15. Ευσταθουλίδης Νικόλαος
16. Ζαχαριάδης Γεώργιος
17. Ζέρβας Σταύρος
18. Ζλατάνος Γεώργιος
19. Ζωηρού Θεοδώρα Έλλη
20. Ηλιάδης Χρήστος
21. Θεοδοσοπούλου Δέσποινα
22. Ιορδανίδου Μαρία
23. Καλιμαμτζέρου Αικατερίνα
24. Καμαρινός Χρήστος

Ημερολόγιο ερευνητικής εργασίας .

- 17/09 Χωρισμός τετραμελών ομάδων – Γνωριμία με τα μέλη της ομάδας
- 24/09 Συζήτηση – εμβάθυνση στο θέμα της ερευνητικής εργασίας
- 01/10 Καταμερισμός των επιμέρους θεμάτων σε κάθε ομάδα
- 15/10 Συγκέντρωση υλικού
- 29/10 Συγκέντρωση υλικού
- 12/11 1η συνάντηση της ομάδας
- 19/11 2η συνάντηση της ομάδας (σε τοπική βιβλιοθήκη)
- 03/12 Επεξεργασία εργασιών
- 10/12 Προσθήκη ημερολογίου
- 17/12 Τελικός έλεγχος της εργασίας
- 13/01 Προετοιμασία για την προβολή της εργασίας

Μέθοδος εργασίας

Η εργασία της ομάδας μας χωρίστηκε σε τρεις φάσεις. Αρχικά συγκεντρώσαμε το υλικό, το οποίο προήλθε κυρίως από το internet. Έπειτα η ομάδα συγκεντρώθηκε δυο φορές και συνέταξε την εργασία. Τέλος, έγιναν οι απαραίτητες διορθώσεις, προστέθηκε το ημερολόγιο και η βιβλιογραφία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΕΥΡΩΠΗ : ΜΥΘΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ	05
Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	08
1945 – 1959 Μια ειρηνική Ευρώπη – η αρχή της συνεργασίας	11
1970 – 1979. Η πρώτη διεύρυνση	12
1980 – 1989 Η μορφή της Ευρώπης αλλάζει – η πτώση του Τείχους του Βερολίνου	13
1990 – 1999 Μια Ευρώπη χωρίς σύνορα	13
2000 – 2009 Περαιτέρω εξελίξεις	14
2010 – μέχρι σήμερα: Μια δεκαετία ευκαιριών και προκλήσεων	14
Η ευρωπαϊκή Ένωση το 1968	15
Ευρωπαϊκή Νομισματική Συμφωνία	16
Τα συμφέροντα της Ελλάδας	16
Προϋποθέσεις εισχώρησης στην Ε. Ε.	17
Εξωτερική και αμυντική Ευρωπαϊκή πολιτική	21
Η Μετανάστευση και ο Διεθνής ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης	23
Ευρωπαϊκή Πολιτική Εξέλιξη	31
Στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης	38
Σπουδαιότερες Στιγμές	41
Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ	49
Ψηφιακή Ευρώπη	51
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ -ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	56
ΠΗΓΕΣ	84

ΕΥΡΩΠΗ : ΜΥΘΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ

Όλα ξεκίνησαν τότε που η Ευρώπη , κόρη του βασιλιά της Φοινίκης , αποφάσισε να πάει μία βόλτα στην παραλία . Εκεί είδε τον Δία , μεταμορφωμένο έναν ωραίο άσπρο ταύρο και καθώς πήγε να τον χαϊδέψει , αυτός την ανέβασε στην πλάτη του και πέταξαν στην Κρήτη . Αυτός ο μύθος αντιπροσωπεύει τη Μεσόγειο και αυτή με τη σειρά της την Ευρώπη . Συνεπώς , η Ευρώπη δεν αποτελεί προσδιορισμό του τόπου αλλά , πιο εύστοχα θα μπορούσαμε να πούμε ότι περικλείει και το πολιτισμικό στοιχείο των λαών της .

Αν και ήταν η Μεσόγειος που έδωσε τις βάσεις στην Ευρώπη , τα πρώτα ίχνη της ανθρώπινης παρουσίας στην Ευρώπη χρονολογούνται εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια πριν από το Αιγαίο. Οι αρχικοί κάτοικοι της ηπείρου ήταν κυνηγοί και τροφοσυλλέκτες. Δείγματα τέχνης από την εποχή εκείνη έχουν βρεθεί σε πάνω από 200 σπήλαια, κυρίως στις περιοχές της Ελλάδος, Γαλλίας και της Ισπανίας.

• Οι Πρώτοι Πολιτισμοί στην Ευρώπη και στον Πλανήτη :

- Βοιωτία
- Μαγνησία
- Κρήτη
- Πελοπόννησος
- Μακεδονία

Αν και η Ευρώπη αναδύθηκε από την μυθολογία της Αρχαιότητας δεν είναι χαρακτηριστικό ούτε των Ελλήνων ούτε των Ρωμαίων, αλλά του Χριστιανισμού . Ο κόσμος της χριστιανοσύνης περιβάλλει τη Μεσόγειο ονομάζοντάς την “mare nostrum” (η θάλασσα μας) . Ο Ορόσιος θεωρεί το Δούναβη , το Ρήνο και τη μαύρη θάλασσα ως τα σύνορα που χωρίζουν την Ευρώπη από τους «βαρβάρους»

Η ουσιαστικότερη σύνδεση της Ευρώπης με τον Χριστιανισμό άρχισε να φαίνεται από τον 8ο αιώνα , με τις κατακτήσεις των Αράβων . Με τις κατακτήσεις των Αράβων τον 8ο Αιώνα χρησιμοποιείται και ο όρος *europaeenses* , τον στρατό (των ευρωπαίων) που πολεμούν ενάντια στους Άραβες . Ο όρος , αν και δεν επανεμφανίζεται για μεγάλο χρονικό διάστημα , είναι αξιοσημείωτος , καθώς ομαδοποιεί τους Ευρωπαίους ενάντια σε μια εξωτερική απειλή .

Το όνομα «Ευρώπη» εμφανίζεται για πρώτη φορά στο έργο «Θεογονία» του Ησίοδου. Ο Ηρόδοτος τη θεωρεί χερσόνησο της Ασίας. Με τις κατακτήσεις των

Αράβων τον 8ο Αιώνα χρησιμοποιείται και ο όρος *europaeenses* , τον στρατό (των ευρωπαίων) που πολεμούν ενάντια στους Άραβες . Ο όρος , αν και δεν επανεμφανίζεται για μεγάλο χρονικό διάστημα , είναι αξιοσημείωτος , καθώς ομαδοποιεί τους Ευρωπαίους ενάντια σε μια εξωτερική απειλή.

Η αυτοκρατορία του Καρλομάγνου (768-814) ενίσχυσε την αίσθηση του όρου που συνδέει την κοινή ταυτότητα των κατοίκων της Ευρώπης ενάντια σε μια εξωτερική απειλή. Κεντρικό ρόλο στην εδραίωση της έννοιας της «Ευρώπης» παίζει η παπική Ρώμη. Η Ρώμη προωθεί συστηματικά την εικόνα του πανευρωπαϊκού κέντρου. Αλλά μετά την διάλυση του Καρλομάγνου ο όρος Ευρώπη δε χρησιμοποιείται πολύ συχνά.

Ο όρος Ευρώπη επανέρχεται όταν εμφανίζεται και πάλι κίνδυνος για την χριστιανοσύνη κατά την περίοδο των Σταυροφοριών. Το 1095 ο πάπας Ουρβάνος II αναλαμβάνει μια εκστρατεία για την προστασία των χριστιανών. Δεν έχουμε άμεσες μαρτυρίες της επιχειρηματολογίας του αλλά μεταγενέστερα εμφανίζεται να υποστηρίζει ότι στην Ασία και την Αφρική υπάρχουν πολλοί άπιστοι και ότι μόνο η Ευρώπη ανήκει στο χριστιανικό κόσμο

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν ήταν μόνο οι εξευρωπαϊκές απειλές που έδιναν την αντίληψη ότι η Ευρώπη αποτελεί μια οντότητα. Η Εκκλησία δημιούργησε ένα δίκτυο από επισκοπές και μοναστήρια, που κάλυψαν την Ευρώπη από την Ιρλανδία ως την Μοραβία και από τη Γερμανία ως τη Σικελία. Ανάμεσά τους πηγαινοερχόντουσαν οι μοναχοί που μιλούσαν μια κοινή γλώσσα και έτσι μετέφεραν ένα λίγο-πολύ ενιαίο πολιτισμό.

Όπως γνωρίζουμε υπήρχε μια έχθρα μεταξύ της Ανατολικής και της Δυτικής Εκκλησίας. Αυτή η έχθρα χώριζε την Ευρώπη σε δύο.

Οι δυτικοί που μιλούσαν τα λατινικά και οι ανατολικοί που είχαν εξελληνιστεί. Το Σχίσμα των Εκκλησιών (1054 μ.Χ.) συντάραξε τις συνειδήσεις, γιατί αποτελούσε μια οριστική και επίσημη διάσπαση της Χριστιανοσύνης.

Παρόλο που διασπάστηκαν οι δυο Εκκλησίες οι επαφές μεταξύ Ανατολής και Δύσης παρέμεναν πολυεπίπεδες. Στον οικονομικό τομέα η Δύση βασιζόταν σε βυζαντινές εισαγωγές. Στον πνευματικό τομέα, οι λόγιοι της λατινικής Χριστιανοσύνης αναγνώριζαν την ανωτερότητα της ελληνικής θεολογίας.

Παρά την εχθρότητα που υπήρχε ανάμεσα στην Δύση και την Ανατολή, η δυτικοί πένθησαν για την πτώση της Κωνσταντινούπολης από τους

Οθωμανούς. Η Κωνσταντινούπολη χαρακτηρίστηκε ως «ο δεύτερος οφθαλμός της Χριστιανοσύνης», «ο δεύτερος οφθαλμός της Ευρώπης» και ως «το προπύργιο της ελευθερίας της Ευρώπης»

Ο Πάπας Πίος ΙΙ (1458-1464) οργανώνει Σταυροφορία για την προάσπιση της Respublica Christiana (Χριστιανικής Κοινοπολιτείας) απέναντι στην τουρκική απειλή. Σε πολλές μαρτυρίες της εποχής, ο Πάπας εμφανίζεται να χρησιμοποιεί τους όρους «Χριστιανική Κοινοπολιτεία» και «Ευρώπη» (europus) για να υποδουλώσει τον κάτοικο της Ευρώπης.

Από τον 15ο αιώνα στα πλαίσια της Αγέννησης η λέξη «Ευρώπη» άρχισε να χρησιμοποιείται περισσότερο από γόνους ευπορότερων και μορφωμένων οικογενειών της Δύσης. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της κοινής πολιτισμικής κληρονομιάς , της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας στην οποία ανέτρεχαν. Η αναφορά στο αυτόνομο άτομο που γινόταν στην Αναγέννηση άσκησε τεράστια επίδραση στην ευρωπαϊκή σκέψη και για αυτό αυτή η περίοδος θεωρείται ως η μήτρα του «ευρωπαϊκού νου».

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ :

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ιδρύθηκε την 1η Νοεμβρίου 1993 με τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση γνωστότερης ως "Συνθήκη του Μάαστριχτ", βασιζόμενη στις τότε Ευρωπαϊκές Κοινότητες (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα, Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας) τις οποίες και αντικατέστησε. Το 1993, η Ένωση αριθμούσε 12 μέλη. Από τότε νέες τροποποιητικές συνθήκες έχουν επεκτείνει τις αρμοδιότητές της και σταδιακές διευρύνσεις έχουν αυξήσει τον αριθμό των κρατών-μελών της . Θεωρείται ως η ισχυρότερη ένωση κρατών μέχρι σήμερα στην παγκόσμια ιστορία, με επιδιώξεις οικονομικού, πολιτικού, κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου. Η ΕΕ αποτελεί το τρέχον στάδιο μιας ανοιχτής διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε για να τεθεί τέλος στους συχνούς και αιματηρούς πολέμους μεταξύ των γειτονικών χωρών που κατέληξαν στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ήδη από το 1950, με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα αρχίζει η ένωση των ευρωπαϊκών χωρών σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο με στόχο τη διασφάλιση διαρκούς ειρήνης, επίσης η δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως στόχο όχι μόνο την ειρήνη αλλά και την σταθερότητα και την δικαιοσύνη ανάμεσα στα κράτη μέλη . Τα έξι πρώτα ιδρυτικά μέλη είναι το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες. Η δεκαετία του 1950 κυριαρχείται από τον Ψυχρό Πόλεμο μεταξύ Ανατολής και Δύσης.

18 Απριλίου 1951. Βασιζόμενες στο σχέδιο Σουμάν, έξι χώρες υπογράφουν μια συνθήκη για να ενοποιήσουν τις βαριές βιομηχανίες τους —άνθρακα και χάλυβα— κάτω από μια κοινή διεύθυνση. Κατ' αυτό τον τρόπο, καμιά από αυτές τις χώρες δεν θα μπορεί πια να φτιάχνει όπλα για να πολεμήσει εναντίον των άλλων, όπως συνέβαινε στο παρελθόν. Οι έξι αυτές χώρες είναι: το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες και το Λουξεμβούργο.

Το 1957, με τη Συνθήκη της Ρώμης ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ), ή «Κοινή Αγορά

Συνθήκες

1948 Συνθήκη των Βρυξελλών

1951-(1952) Συνθήκη των Παρισίων

1954-(1955) Τροποποιημένη Συνθήκη των Βρυξελλών
1957-(1958) Συνθήκες της Ρώμης
1965-(1967) Συνθήκη Συγχώνευσης
1975 Συμπεράσματα Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
1985-(1995) Συνθήκη Σένγκεν
1986-(1987) Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη
1992-(1993) Συνθήκη του Μάαστριχτ
1997-(1999) Συνθήκη του Άμστερνταμ
2001-(2003) Συνθήκη της Νίκαιας
2007-(2009) Συνθήκη της Λισσαβώνας

Ιστορία της Διεύρυνσης

1952/1958 : Βέλγιο, Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία
1973 : Δανία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο
1981: Ελλάδα
1986: Ισπανία, Πορτογαλία
1995: Αυστρία, Φιλανδία, Σουηδία
2004: Τσεχία, Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβενία, Σλοβακία
2007: Βουλγαρία, Ρουμανία
2013: Κροατία

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

Στις 3 Οκτωβρίου 1990, η Ανατολική Γερμανία ενώθηκε με τη Δυτική Γερμανία και το έδαφός της έγινε αυτόματα τμήμα της ΕΕ.

2 Τόσο το 1973, όσο και το 1995, η Νορβηγία, παρά το γεγονός ότι υπέγραψε τις αντίστοιχες Συνθήκες προσχώρησης, τελικά δεν τις επικύρωσε λόγω αρνητικών δημοψηφισμάτων των Νορβηγών πολιτών.

3 Η Γροιλανδία, αυτοδιοίκητο έδαφος υπό την κυριαρχία της Δανίας από το 1979, εγκατέλειψε τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες το 1985, μετά από δημοψήφισμα. Το Μονακό, ο Άγιος Μαρίνος και το Βατικανό, αν και δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν συνάψει ειδικές συμφωνίες με αυτήν σχετικά με τη χρήση του ευρώ ως εθνικού τους νομίσματος. Η Ανδόρα δεν έχει υπογράψει ακόμα τέτοια ειδική συμφωνία για το ευρώ, παρόλο που αυτό γίνεται δεκτό στις

συναλλαγές. Επιπλέον, το έδαφος του Μονακό συμπεριλαμβάνεται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης. Προκειμένου να προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ένα κράτος πρέπει να τηρήσει οικονομικούς και πολιτικούς όρους, γνωστούς ως Κριτήρια της Κοπεγχάγης (μετά από τη σύνοδο κορυφής της Κοπεγχάγης τον Ιούνιο του 1993). Αυτό βασικά απαιτεί μια κοσμική, δημοκρατική κυβέρνηση, κράτος δικαίου και αντίστοιχες κοινωνικές και θεσμικές ελευθερίες. Σύμφωνα με τη Συνθήκη για την ΕΕ, κάθε κράτος-μέλος αλλά και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να συμφωνήσουν ομόφωνα με οποιαδήποτε διεύρυνση. Αυτήν την περίοδο υπάρχουν έξι υποψήφιας χώρες προς ένταξη: η Ισλανδία, το Μαυροβούνιο, η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, η Σερβία, η Τουρκία και η Αλβανία. Επιπλέον, οι βαλκανικές χώρες Βοσνία-Ερζεγοβίνη και Κόσσοβο αναγνωρίζονται ως δυνάμει υποψήφιας.

1945 – 1959 Μια ειρηνική Ευρώπη – η αρχή της συνεργασίας

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε για να τεθεί τέλος στους συχνούς και αιματηρούς πολέμους μεταξύ των γειτονικών χωρών που κατέληξαν στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ήδη από το 1950, με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα αρχίζει η ένωση των ευρωπαϊκών χωρών σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο με στόχο τη διασφάλιση διαρκούς ειρήνης. Τα έξι ιδρυτικά μέλη είναι το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες. Η δεκαετία του 1950 κυριαρχείται από τον Ψυχρό Πόλεμο μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Το 1956, τα σοβιετικά τανκς καταστέλλουν το κύμα διαμαρτυρίας που ξέσπασε στην Ουγγαρία κατά του κομμουνιστικού καθεστώτος, ενώ το επόμενο έτος, το 1957, η Σοβιετική Ένωση πρωτοστατεί στον «αγώνα δρόμου του διαστήματος», εκτοξεύοντας τον πρώτο τεχνητό διαστημικό δορυφόρο Σπούτνικ 1.

Επίσης, το 1957, με τη Συνθήκη της Ρώμης ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ), ή «Κοινή Αγορά».

Η «ανθηρή δεκαετία του '60» – μια περίοδος οικονομικής ανάπτυξης. Στη δεκαετία του '60, εμφανίζεται για πρώτη φορά μια πραγματική «κουλτούρα των νέων». Μουσικά συγκροτήματα όπως οι Beatles προσελκύουν, σε όλες τις εμφανίσεις τους, τεράστια πλήθη εφήβων θαυμαστών και δίνουν έναυσμα σε μια πολιτιστική επανάσταση, διευρύνοντας το χάσμα μεταξύ των γενεών. Το διάστημα αυτό είναι ευνοϊκό για την οικονομία ως συνέπεια, μεταξύ άλλων, της κατάργησης των δασμών στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Τα κράτη μέλη συμφωνούν, επίσης, να ελέγχουν από κοινού την παραγωγή τροφίμων, ούτως ώστε να υπάρχει επάρκεια τροφίμων για όλους – και σύντομα δημιουργείται ακόμη και πλεόνασμα στη γεωργική παραγωγή. Ο Μάιος του 1968 γίνεται γνωστός για τις φοιτητικές εξεγέρσεις στο Παρίσι. Πολλές αλλαγές στην κοινωνία και στη συμπεριφορά συνδέονται με την αποκαλούμενη «γενιά του '68».

1970 – 1979 Η Κοινότητα σε εξέλιξη– η πρώτη διεύρυνση

Η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο προσχωρούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου 1973, αυξάνοντας τον αριθμό των κρατών μελών σε εννέα. Ο σύντομος, αλλά βίαιος αραβοϊσραηλινός πόλεμος, τον Οκτώβριο του 1973, είχε ως συνέπεια την ενεργειακή κρίση καθώς και σειρά οικονομικών προβλημάτων για την Ευρώπη. Η ανατροπή του καθεστώτος του Σαλαζάρ στην Πορτογαλία το 1974 και ο θάνατος του στρατηγού Φράνκο στην Ισπανία το 1975, σηματοδοτούν την πτώση των τελευταίων ακροδεξιών δικτατοριών στην Ευρώπη. Χάρη στην περιφερειακή πολιτική της ΕΕ, τεράστια ποσά μεταφέρονται στις φτωχότερες περιφέρειες με στόχο τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την ανάπτυξη υποδομών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αυξάνει την επιρροή του στις υποθέσεις της ΕΕ και, το 1979, όλοι οι πολίτες μπορούν για πρώτη φορά να εκλέξουν απευθείας τα μέλη του.

1980 – 1989 Η μορφή της Ευρώπης αλλάζει – η πτώση του Τείχους του Βερολίνου

Η Αλληλεγγύη (Solidarność), με επικεφαλής τον Λεχ Βαλέσα, γίνεται ευρέως γνωστό σε όλη την Ευρώπη και στον κόσμο ύστερα από τις απεργίες στα ναυπηγεία της πόλης Γκντανσκ το καλοκαίρι του 1980. Το 1981, η Ελλάδα γίνεται το δέκατο μέλος της ΕΕ, ενώ η Ισπανία και η Πορτογαλία ακολουθούν πέντε χρόνια αργότερα. Το 1986 υπογράφεται η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, η οποία παρέχει τη βάση για ένα φιλόδοξο εξαετές πρόγραμμα που αποσκοπεί στην εξάλειψη των εμποδίων στο ελεύθερο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό, η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη οδηγεί στη δημιουργία της «Ενιαίας Αγοράς». Η πτώση του Τείχους του Βερολίνου, στις 9 Νοεμβρίου 1989, προκαλεί σοβαρή πολιτική αναταραχή. Τα σύνορα μεταξύ της Ανατολικής και της Δυτικής Γερμανίας ανοίγουν για πρώτη φορά σε διάστημα 28 ετών και σύντομα συντελείται η επανένωση της χώρας.

1990 – 1999 Μια Ευρώπη χωρίς σύνορα

Με την κατάρρευση του κομμουνισμού στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη, οι Ευρωπαίοι γίνονται στενότεροι γείτονες. Το 1993, η Ενιαία Αγορά ολοκληρώνεται με την καθιέρωση των «τεσσάρων ελευθεριών»: της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων. Στη δεκαετία του '90 υπογράφονται, επίσης, δύο συνθήκες: το 1993, η συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση και, το 1999, η συνθήκη του Άμστερνταμ. Αρχίζει ο προβληματισμός για το πώς θα προστατευθεί το περιβάλλον και, επίσης, για τον τρόπο με τον οποίο οι Ευρωπαίοι μπορούν να αναλάβουν κοινή δράση σε θέματα ασφάλειας και άμυνας. Το 1995, η ΕΕ αποκτά τρία ακόμη νέα μέλη, την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία. Ένα μικρό χωριό στο Λουξεμβούργο δίνει το όνομά του στις συμφωνίες του Σένγκεν που επιτρέπουν σταδιακά στους Ευρωπαίους πολίτες να ταξιδεύουν χωρίς να υποβάλλονται σε έλεγχο διαβατηρίων στα εσωτερικά σύνορα. Εκατομμύρια νέων σπουδάζουν σε άλλες χώρες με την υποστήριξη της ΕΕ. Η επικοινωνία διευκολύνεται δεδομένου ότι όλο και περισσότερα άτομα αρχίζουν να χρησιμοποιούν κινητά τηλέφωνα και το Διαδίκτυο.

2000 – 2009 Περαιτέρω εξελίξεις

Το ευρώ είναι το νέο νόμισμα πολλών Ευρωπαίων. Η 11η Σεπτεμβρίου 2001, ημέρα κατά την οποία αεροπειρατές έριξαν αεροπλάνα σε κτίρια της Νέας Υόρκης και της Ουάσινγκτον, είναι πλέον συνώνυμη με τον «Πόλεμο κατά της Τρομοκρατίας». Οι χώρες της ΕΕ αρχίζουν να συνεργάζονται στενότερα για την καταπολέμηση του εγκλήματος. Η πολιτική διχοτόμηση μεταξύ της Ανατολικής και της Δυτικής Ευρώπης θεωρείται πως λήγει με την προσχώρηση στην ΕΕ 10 νέων χωρών το 2004 και άλλων δύο χωρών το 2007. Η χρηματοπιστωτική κρίση που πλήττει την παγκόσμια οικονομία τον Σεπτέμβριο του 2008, οδηγεί σε στενότερη οικονομική συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Η Συνθήκη της Λισαβόνας κυρώνεται από όλες τις χώρες της ΕΕ πριν τεθεί σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009. Η ΕΕ αποκτά σύγχρονους θεσμούς και πιο αποτελεσματικές μεθόδους εργασίας.

2010 – μέχρι σήμερα: Μια δεκαετία ευκαιριών και προκλήσεων

Η νέα δεκαετία ξεκινά με μια σοβαρή χρηματοπιστωτική κρίση, αλλά και με την ελπίδα ότι οι επενδύσεις σε νέες, πράσινες, φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες καθώς και η ευρωπαϊκή συνεργασία θα συμβάλουν στη διαρκή ανάπτυξη και ευημερία.

Η ευρωπαϊκή Ένωση το 1968

1 Ιανουαρίου: Η Γαλλία αναλαμβάνει την προεδρία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

12 Μαρτίου: Ο κ. Alain Poher επανεκλέγεται Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

1 Ιουλίου: Η Ιταλία αναλαμβάνει την προεδρία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Αρχίζει να ισχύει η τελωνειακή ένωση. Οι ισχύοντες δασμοί στο ενδοκοινοτικό εμπόριο καταργούνται 18 μήνες νωρίτερα από ό,τι προέβλεπε η Συνθήκη της Ρώμης, και θεσπίζεται το κοινό δασμολόγιο σε αντικατάσταση των εθνικών δασμολογίων στο εμπόριο με τα υπόλοιπα κράτη.

Τα έξι κράτη μέλη καταργούν τους τελωνειακούς δασμούς μεταξύ τους, πράγμα που επιτρέπει για πρώτη φορά ελεύθερες διασυνοριακές συναλλαγές. Οι ίδιοι δασμοί επιβάλλονται επίσης στις εισαγωγές τους από τις άλλες χώρες. Έτσι δημιουργείται η μεγαλύτερη εμπορική οντότητα στον κόσμο. Οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των έξι αφενός και μεταξύ της ΕΕ και του υπόλοιπου κόσμου αφετέρου αυξάνονται με ταχείς ρυθμούς.

23 Οκτώβριου: Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εορτάζει τη 10η επέτειό του. Μεγάλος αριθμός εκπροσώπων των κοινοτικών οργάνων, των κυβερνήσεων και των ανωτάτων δικαστηρίων και ιδίως των διοικητικών, των κρατών μελών συμμετέχουν στην επίσημη συνεδρίαση που πραγματοποιείται με την ευκαιρία αυτή.

27 Νοεμβρίου: Το Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο και η Επιτροπή ανταλλάσσουν απόψεις σχετικά με τις προοπτικές των Κοινοτήτων. Αυτό δίνει έναυσμα για συζήτηση όσον αφορά την ανάγκη να καταστεί ο κοινοτικός θεσμικός μηχανισμός δημοκρατικός, να ενισχυθεί και να διευρυνθεί, να εξασφαλισθεί το μέλλον της Ευρατόμ και να εγκαθιδρυθεί στενή συνεργασία στον νομισματικό τομέα.

Ευρωπαϊκή Νομισματική Συμφωνία

Συμφωνία για συναλλαγματική συνεργασία μεταξύ των Ευρωπαϊκών καπιταλιστικών χωρών που αντικατέστησε τη συμφωνία για την Ευρωπαϊκή Ένωση Πληρωμών η οποία καταργήθηκε με την εισαγωγή το Δεκέμβριο του 1958 της μετατρεψιμότητας των νομισμάτων των περισσότερων μελών της .Η συμφωνία αυτή έγινε στις 5 Αύγουστου 1955 και ίσχυε από τον Ιανουάριο του 1959 ως το Δεκέμβριο του 1972 . Με τη συμφωνία προβλέπονταν α) σύστημα πολυμερών πληρωμών β) δημιουργία Ευρωπαϊκού Ταμείου (ταμείου πιστώσεων) .Τη στιγμή της κατάργησης της συμφωνίας οφειλέτης ήταν μόνο η Τουρκία το χρέος της όποιας μεταφέρθηκε στην περίοδο 1978-2002.

Τα συμφέροντα της Ελλάδας

Ποια είναι η ιδιαίτερη θέση της Ελλάδας στη συζήτηση αυτή; Η Ελλάδα έχει φυσικά τα ίδια ακριβώς συμφέροντα στην προστασία των φιλελεύθερων δημοκρατικών θεσμών που έχουν και οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Έχει όμως και τρία χαρακτηριστικά όσον αφορά τα ιδιαίτερα συμφέροντά της, που επιτείνουν τον σκεπτικισμό ως προς το ομοσπονδιακό ιδεώδες. Πρώτον, είναι μία από τις μικρότερες χώρες της ΕΕ και άρα δεν θα έχει τεράστιο ειδικό βάρος στους θεσμούς της ενιαίας Ευρώπης. Δεύτερον, είναι από τις λιγότερο οικονομικά και διοικητικά ανεπτυγμένες χώρες και εξαρτάται σε έναν βαθμό από τους πιο ανεπτυγμένους εταίρους της. Τρίτον, η Ελλάδα δεν έχει στρατηγικά εθνικά συμφέροντα σε διαρκή συμφωνία με κανένα από τα μεγάλα κράτη της ΕΕ. Το τελευταίο αυτό σημαίνει ότι η εξωτερική πολιτική της, χωρίς να είναι «ανάδελφη» όπως πιστεύουν δυστυχώς πολλοί, ασχολείται με ζητήματα της περιοχής της με τρόπο που δεν συνάδει πάντοτε με τα συμφέροντα καμιάς από τις μεγάλες χώρες της ΕΕ.

Άρα η Ελλάδα έχει λόγους, τόσο δημοκρατικών θεσμών όσο και στενότερου συμφέροντος, να αντιστέκεται στο ιδεώδες της ομοσπονδίας, αν αυτό σημαίνει την αποδυνάμωση των μικρότερων χωρών και ιδίως την εναρμόνιση της εξωτερικής πολιτικής σε ό,τι αφορά τα Βαλκάνια, την Τουρκία και την Κύπρο. Άρα και στο θέμα της υιοθέτησης του νέου χάρτη των δικαιωμάτων οφείλει να είναι ακόμη προσεκτική.

Προϋποθέσεις εισχώρησης στην Ε. Ε.

ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΠΕΓΧΑΓΗΣ

Τα Κριτήρια της Κοπεγχάγης είναι μια σειρά από κανόνες που έχουν θεσπιστεί έτσι ώστε να αποφασίζεται αντικειμενικά η καταλληλότητα μιας χώρας για τη προσχώρησή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε γενικές γραμμές τα κριτήρια αυτά υπαγορεύουν ότι μια υποψήφια χώρα θα πρέπει να κυβερνάται από μια δημοκρατικά εκλεγμένη κυβέρνηση, να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, να έχει μια καλά οργανωμένη οικονομία και να αποδέχεται πλήρως τις υποχρεώσεις και τους στόχους της ΕΕ.

Τα κριτήρια αυτά θεσπίστηκαν τον Ιούνιο του 1993 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που έλαβε χώρα στην Κοπεγχάγη, εξ ου και η ονομασία.

Κατοχύρωση των κριτηρίων

Τα Κριτήρια ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθορίζονται από τα εξής επίσημα έγγραφα:

Τη Συνθήκη του Μάαστριχτ

Τη Διακήρυξη των κριτηρίων της Κοπεγχάγης από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που συνήλθε στη Κοπεγχάγη το 1993.

Το διαπραγματευτικό πλαίσιο με το εκάστοτε υποψήφιο κράτος.

Όταν θεσπίστηκαν τα κριτήρια το 1993, δεν υπήρξε κανένας μηχανισμός που να διαβεβαιώνει ότι οι χώρες που ήταν ήδη μέλη της ΕΕ συμμορφώνονταν με αυτά τα κριτήρια. Το σημαντικό αυτό κενό διευθετήθηκε με τη Συνθήκη της Νίκαιας η οποία τέθηκε σε εφαρμογή τη 1 Φεβρουαρίου 2003.

Γεωγραφικά κριτήρια

Σύμφωνα με το Άρθρο 49 της Συνθήκης του Μάαστριχτ, κάθε ευρωπαϊκό κράτος το οποίο σέβεται τις αξίες της ΕΕ και δεσμεύεται να τις προάγει, μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης. Ο χαρακτηρισμός ενός κράτους ως "ευρωπαϊκό" υπόκειται σε πολιτική αξιολόγηση από τη Κομισιόν και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Η κοινή λογική υπαγορεύει ότι κράτη εκτός της ευρωπαϊκής ηπείρου δεν μπορούν να είναι υποψήφια προς ένταξη, ενδεχομένως όμως να μπορούν να επωφελούνται ορισμένων προνομίων και να θεωρούνται μέλη ως έναν βαθμό.

Αυτή η ικανότητα της Ένωσης βρίσκεται σε στάδιο ανάπτυξης, μέσω της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ) η οποία αναπτύσσεται από το 2004. Η ΕΠΓ εφαρμόζεται στους άμεσους γείτονες της ΕΕ οι οποίοι έχουν χερσαία και θαλάσσια σύνορα με αυτήν όπως πχ οι χώρες της Β. Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, αλλά και σε χώρες οι οποίες είναι εν δυνάμει υποψήφιες προς πλήρη ένταξη όπως πχ η Βοσνία, η Ουκρανία κ.α. . Η ΕΠΓ περιλαμβάνει επίσης πολιτικό συντονισμό και βαθύτερη οικονομική ολοκλήρωση, βάσει αμοιβαίων δεσμεύσεων που πηγάζουν από τις γενικές αξίες της ΕΕ. Η ΕΠΓ παραμένει διαχωρισμένη από τη διαδικασία της διεύρυνσης, αν και δεν προδικάζει τον τρόπο με τον οποίο ενδέχεται να αναπτυχθούν στο μέλλον οι σχέσεις της ΕΕ με τους γείτονες της [2]. Εξαίρεση αποτελεί η Ρωσία η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ΕΠΓ, αλλά συνάπτει ξεχωριστές συμφωνίες.

Η ΕΠΓ μπορεί να ερμηνευθεί και ως φιλοδοξία της ΕΕ για την επέκταση των συνόρων της στο άμεσο μέλλον. Συμπληρωματικά μέσα αλληλεπίδρασης της ΕΕ με τις γειτονικές της χώρες μέσα στα πλαίσια της ΕΠΓ, είναι η Μεσογειακή Ένωση (η οποία απαρτίζεται από τις χώρες που βρέχονται από τη Μεσόγειο θάλασσα) και η Ανατολική Εταιρική Σχέση (η οποία περιλαμβάνει χώρες της πρώην ΕΣΣΔ).

Πολιτικά κριτήρια

Δημοκρατία: Η δημοκρατική διακυβέρνηση μιας χώρας προϋποθέτει ότι όλοι οι πολίτες της συμμετέχουν και αντιπροσωπεύονται σε ισότιμη βάση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, από το χαμηλότερο έως το υψηλότερο διακυβερνητικό επίπεδο. Κάτι τέτοιο απαιτεί τη διεξαγωγή ελευθέρων εκλογών με μυστική ψηφοφορία υπό ανεξάρτητη επιτήρηση για την εξασφάλιση του αδιάβλητου καθώς και το δικαίωμα στην ελεύθερη σύσταση πολιτικού κόμματος (δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι). Ένα δημοκρατικό κράτος οφείλει επίσης να διασφαλίζει:

Ανώτατη εκτελεστική εξουσία περιορισμένη από τους νόμους.

Δικαστική ανεξαρτησία και το δικαίωμα των πολιτών να προσφεύγουν ελεύθερα στη δικαιοσύνη.

Ελευθερία του λόγου και του τύπου καθώς και το δικαίωμα της προσωπικής έκφρασης.

Συνδικαλιστική ελευθερία.

Κράτος δικαίου

Η ύπαρξη κράτους δικαίου συνεπάγεται ότι η κυβερνητική εξουσία ασκείται μέσω των συνταγματικών νόμων οι οποίοι έχουν εγκριθεί μέσω της συνήθους συνταγματικής διαδικασίας. Το Σύνταγμα είναι υπεράνω κάθε κυβερνητικής εξουσίας, η οποία είναι υπόλογη σε αυτό. Η διάκριση των εξουσιών αποτελεί επίσης θεμελιώδη αρχή του κράτους δικαίου. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται η αντικειμενική λήψη αποφάσεων μέσα σε πνεύμα διαφάνειας και δικαιοσύνης.

Ανθρώπινα δικαιώματα

Τα δικαιώματα του Ανθρώπου είναι όλα εκείνα τα δικαιώματα που κάθε άτομο κατέχει λόγω της ίδιας του της ύπαρξης ως ανθρώπινο ον. Τα δικαιώματα αυτά ανήκουν σε όλους τους ανθρώπους του πλανήτη, είναι αναφαίρετα και αδιαπραγμάτευτα. Τα σημαντικότερα εξ αυτών ορίζουν:

Το δικαίωμα στη ζωή

Το δικαίωμα στην ελευθερία

Το δικαίωμα της ποινικής προσαγωγής και δίωξης μόνο βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας κατά το χρόνο τέλεσης του αδικήματος

Απαγόρευση της δουλείας και των καταναγκαστικών έργων

Απαγόρευση κάθε είδους βασανιστηρίου

Το 1948, συστήθηκε η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα από τον ΟΗΕ. Η διακήρυξη αυτή παρ' όλο που θεωρείται η πιο έγκυρη διατύπωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν διαθέτει κάποιο αποτελεσματικό μηχανισμό για την εφαρμογή τους. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου συμπληρώνει και ενισχύει την διακήρυξη του ΟΗΕ [3]. Όλα τα υποψήφια προς ένταξη κράτη στην ΕΕ οφείλουν να συμμορφώνονται με την Σύμβαση και καλούνται να την επικυρώσουν. Για τον λόγο αυτό, πολλά κράτη παρενέβησαν δραστικά στην νομοθεσία τους έτσι ώστε να αναφέρεται ρητώς ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα όπως αναφέρονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση.

Το ειδικό Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει ως έργο του τον έλεγχο της εφαρμογής της Σύμβασης και την εκδίκαση προσφυγών από τους πολίτες με θέμα την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τα κράτη μέλη.

Οικονομικά κριτήρια

Σε γενικά πλαίσια, τα απαραίτητα οικονομικά κριτήρια που πρέπει να πληροί ένα υποψήφιο κράτος αφορούν την ύπαρξη μιας υγιούς αγοράς την διασφάλιση της ικανότητας αντιμετώπισης του ανταγωνισμού και των δυνάμεων της ενιαίας αγοράς της ΕΕ. Τα υποψήφια κράτη που επιθυμούν την ένταξη τους στην Ευρωζώνη θα πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα οικονομικά και δημοσιονομικά Κριτήρια σύγκλισης, σύμφωνα με το Άρθρο 140 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ [1][4]. Η προετοιμασία των υποψήφιων κρατών ούτως ώστε να εναρμονίζονται με τα κριτήρια σύγκλισης, επαφίεται στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών [5].

Νομοθετική ευθυγράμμιση

Όλα τα υποψήφια κράτη θα πρέπει να τροποποιήσουν την εθνική τους νομοθεσία έτσι ώστε να μην έρχεται σε αντίθεση με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Παρ' όλο που τεχνικώς κάτι τέτοιο δεν αποτελεί ένα από τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, ωστόσο είναι απαραίτητο για να υποστηριχθούν όλα τα επιμέρους κριτήρια

Εξωτερική και αμυντική Ευρωπαϊκή πολιτική

«Η Ενιαία Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας» παρουσιάστηκαν ως μέρος των αλλαγών του κανονισμού της Ε.Ε., όπως συμφωνήθηκε από τα κράτη μέλη της στις διαπραγματεύσεις της Συνθήκης του Μάαστριχτ, το 1992. Η πολιτική αυτή αποσκοπούσε στην εναρμόνιση της εξωτερικής πολιτικής των 27 κρατών μελών, όπου αυτό ήταν δυνατό. Οι αποφάσεις σε αυτόν τον τομέα λαμβάνονται από τις κυβερνήσεις, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να έχει περιορισμένο μόνο ρόλο. Στο πλαίσιο της πολιτικής αυτής η Ε.Ε. έχει λάβει πολλές πρωτοβουλίες, ξεκινώντας διπλωματικές προσπάθειες για την επίτευξη ειρήνης, αποστέλλοντας παρατηρητές σε περιοχές έντασης και παρέχοντας ειρηνευτικές δυνάμεις. Συμβάλλοντας στην επίλυση των διαφορών και προωθώντας την ειρήνη και την σταθερότητα, οι πρωτοβουλίες αυτές αποτελούν το κλειδί για τον περιορισμό του αριθμού των ανθρώπων που τρέπονται σε φυγή από τις πατρίδες τους σε μια ύστατη προσπάθεια να δραπετεύσουν από τους διωγμούς και να γλιτώσουν από τη βία. Η 'Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας' παρουσιάστηκε το 1999 με στόχο να δώσει στην Ε.Ε. τη δυνατότητα να διεξάγει επιχειρήσεις αναπτύσσοντας ακαριαία δύναμη περίπου 60,000 στρατευμάτων, έτοιμα να παραταχθούν σε θέσεις μάχης μέσα σε 60 ημέρες και ικανά να παραμείνουν στο πεδίο μάχης για ένα έτος. Τα κράτη μέλη της Ε.Ε. δε βρίσκουν πάντα εύκολο να συμφωνήσουν σε κοινή προσέγγιση σε αυτόν τον τομέα. Μάλιστα, σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτό σημαίνει ότι οι προσπάθειες για ενιαία πολιτική εγκαταλείπονται. Σε άλλες, μικρότερες ομάδες κρατών μελών έχουν τη δυνατότητα να αποφασίσουν να πάρουν πρωτοβουλίες για συγκεκριμένη εξωτερική πολιτική ή πολιτική ασφαλείας, ενώ άλλες επιλέγουν να μη συνεργαστούν. Η διατήρηση ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα και μιας σταθερής πολιτικής για το άσυλο και τη μετανάστευση μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν η Ευρώπη διαχειρίζεται τα εξωτερικά της σύνορα, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η διαχείριση των συνόρων αποτελεί κοινή αρμοδιότητα της ΕΕ και των κρατών μελών και η ενίσχυση της επιτήρησης των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ ανάγεται σε ζήτημα ζωτικής σημασίας για όλα τα κράτη μέλη. Η προετοιμασία του Ευρωπαϊκού Θεματολογίου για τη Μετανάστευση θα αποτελέσει ευκαιρία για να συζητηθεί το αν και σε ποιο βαθμό ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τα Σύνορα, Frontex χρειάζεται αύξηση

προϋπολογισμού και πρόσθετους επιχειρησιακούς και ανθρώπινους πόρους για να αντιμετωπίσει καλύτερα την αυξανόμενη πρόκληση στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Πρέπει να συγκεντρώσουμε περισσότερους πόρους από τα κράτη μέλη αν θέλουμε πραγματικά να ενισχύσουμε το έργο του FRONTEX και να εξασφαλίσουμε ότι οι ευρωπαϊκές ομάδες συνοριοφυλάκων θα αναλάβουν δράση.

Η Μετανάστευση και ο Διεθνής ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι έρχονται στην Ευρώπη από το εξωτερικό, είτε για να αναζητήσουν ένα καλύτερο μέλλον, είτε για να ξεφύγουν από τον πόλεμο, την καταδίωξη και τις φυσικές καταστροφές, η μετανάστευση αποτελεί πλέον κορυφαίο ζήτημα στην πολιτική ατζέντα των περισσότερων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα φορτωμένα πλοία των παράνομων μεταναστών που φθάνουν στις όχθες της Ισπανίας, της Ιταλίας και της Ελλάδας κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, αποτελούν μια ανάγλυφη εικόνα της κλίμακας του προβλήματος και των προκλήσεων που αυτό επιφέρει στα κράτη μέλη της Ένωσης.

Αυτή η κατάσταση εγείρει άμεσα δύο βασικά ερωτήματα:

1. Πώς μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να εμποδίσει τους ανθρώπους να περνούν παράνομα από τα σύνορά της και στη συνέχεια να μένουν ασύλληπτοι εκμεταλλεζόμενοι την έλλειψη διασυνοριακών ελέγχων μεταξύ των χωρών μελών της Ε.Ε.;
2. Τι μπορεί να κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση για να βοηθήσει τις χώρες προέλευσης των μεταναστών να συγκρατήσουν τους πολίτες τους στις χώρες τους;

Η γήρανση του πληθυσμού της Ευρώπης έχει επίσης προκαλέσει έντονη συζήτηση για το πώς θα πρέπει να χειριστεί η Ένωση την νόμιμη μετανάστευση: Πώς δηλαδή μπορούν τα κράτη μέλη να προσελκύσουν τους ανθρώπους που χρειάζονται για να καλύψουν τα κενά του εργατικού δυναμικού τους, χωρίς να ανοίγουν την πόρτα στην ανεξέλεγκτη ροή των μεταναστών, οι οποίοι θα μπορούσαν να γίνουν βάρος για το κάθε κράτος-μέλος; Τελικά, τίθεται η εξής ερώτηση: «ποιος θα κάνει τι»: σε ποιο βαθμό η μεταναστευτική πολιτική πρέπει να παραμείνει ζήτημα των κρατών μελών της Ε.Ε. και σε ποιο βαθμό πρέπει να αντιμετωπισθεί από την Ε.Ε. ή από κάποιο παγκόσμιο φορέα στο μεταβαλλόμενο κόσμο που ζούμε;

Η Ευρωπαϊκή προσέγγιση

Περίπου τα 2/3 των μεταναστών παγκοσμίως προέρχονται από τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες, με τους μισούς από αυτούς να μεταναστεύουν σε

αναπτυγμένες χώρες. Καθώς ο αριθμός των μεταναστών αυξάνεται, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις εργάζονται για την εφαρμογή κοινών λύσεων στις προκλήσεις που προκύπτουν. Το 1999, οι Ευρωπαίοι ηγέτες συμφώνησαν να δημιουργήσουν αυτό που οι ίδιοι περιέγραψαν ως περιοχή «Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης», προσδίδοντας έτσι νέες εξουσίες στην Ε.Ε. σε μια σειρά πολιτικών συμπεριλαμβανομένης της μετανάστευσης, του πολιτικού ασύλου και των συνοριακών ελέγχων (τρία μέλη κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία και η Δανία, διατήρησαν το δικαίωμα του «επιλέγω να μη συμμετέχω σε καμία νομοθεσία» σχετικά με τα θέματα αυτά).

Προς μια πραγματικά ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη μετανάστευση

Η σημερινή συζήτηση προσανατολισμού έχει προσδιορίσει τους τέσσερις κύριους τομείς στους οποίους προβλέπεται η ανάληψη δράσης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Θεματολογίου για τη Μετανάστευση, με στόχο την υλοποίηση των πολιτικών κατευθυντήριων γραμμών του Προέδρου Juncker. Όλοι οι τομείς είναι αλληλένδετοι και εξίσου σημαντικοί.

Μετανάστευση

Σχεδόν το 4% του Ευρωπαϊκού πληθυσμού είναι μετανάστες προερχόμενοι από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι νόμιμοι μετανάστες μετακινούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση για ποικίλους λόγους, συμπεριλαμβανομένης της εργασίας, των σπουδών, της επιθυμίας να συναντήσουν μέλη της οικογένειας τους ή να ζητήσουν προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους. Το 1999, τα μέλη κράτη της Ε.Ε. συμφώνησαν να συντονίσουν τις εθνικές πολιτικές τους όσον αφορά στη νόμιμη μετανάστευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με απώτερο στόχο τη δημιουργία ενός μόνο καθεστώτος για όλους τους μετανάστες που επιθυμούν να εισέλθουν στην Ε.Ε. Ο ρόλος της Ε.Ε. είναι αυτή τη στιγμή περιορισμένος στο να ορίζει τις ελάχιστες προϋποθέσεις. Μεμονωμένα τα κράτη της Ε.Ε. έχουν ακόμη τον πλήρη έλεγχο των μεταναστευτικών τους πολιτικών σε θέματα που αφορούν την άδεια εργασίας και παραμονής, και τους αριθμητικούς περιορισμούς στους εργαζόμενους ανά κλάδο που μπορούν να μεταναστεύσουν. Η απόφαση ορισμένων ευρωπαϊκών κυβερνήσεων να χορηγήσουν αμνηστία σε μέχρι πρότινος παράνομους μετανάστες, δίνοντάς τους έτσι το νομικό δικαίωμα να ζουν και να εργάζονται στις χώρες που τους

«φιλοξενούν», έχει πυροδοτήσει ανησυχίες για την ικανότητα των κρατών μελών να ελέγξουν τη ροή των μεταναστών.

Ως απάντηση σε αυτές τις ανησυχίες, βρίσκεται υπό διαμόρφωση ένα κοινό πληροφοριακό σύστημα, το οποίο απαιτεί από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να πληροφορήσουν την Επιτροπή για τις όποιες αλλαγές στα θέματα της μετανάστευσης και του πολιτικού ασύλου (όπως αμνηστία στους παράνομους μετανάστες), οι οποίες είναι πιθανό να επιδρούν σε άλλα κράτη μέλη της Ένωσης. Από το 2004, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει την ευθύνη για τη θέσπιση νομοθεσίας στον τομέα αυτό. Νόμοι σχετιζόμενοι με τη νόμιμη μετανάστευση είναι απαραίτητο να συμφωνηθούν ομοφώνως στο Συμβούλιο Υπουργών, έτσι ένα μόνο κράτος μέλος μπορεί να ασκήσει βέτο σε οποιαδήποτε πρόταση. Όμως νόμοι που σχετίζονται με την παράνομη μετανάστευση αποφασίζονται με Πλειοψηφία από το Συμβούλιο και από την Ευρωπαϊκή Βουλή, η οποία έχει την ευθύνη να παίρνει αποφάσεις στον τομέα αυτό. Μέχρι τώρα, η Ε.Ε. έχει επικεντρωθεί στη δημιουργία κοινών ελαχίστων προϋποθέσεων, όχι στην αντικατάσταση των εθνικών συστημάτων μετανάστευσης.

Άσυλο

Το δικαίωμα της αναζήτησης ασύλου καθιερώθηκε μέσω μιας διεθνούς συμφωνίας, γνωστής ως 'Συνθήκη της Γενεύης', περισσότερο από 50 χρόνια πριν. Όσοι αναζητούν άσυλο είναι μετανάστες που ψάχνουν προστασία από ποινικές διώξεις στις πατρίδες τους εξαιτίας ενός μεγάλου αριθμού πιθανών αιτιών στις οποίες συμπεριλαμβάνονται ο ρατσισμός, η θρησκεία και οι πολιτικές πεποιθήσεις. Πρόσφυγας είναι κάποιος του οποίου η αίτηση για άσυλο έχει γίνει αποδεκτή από τη χώρα υποδοχής. Το 2005, τα 25 κράτη μέλη της Ε.Ε. έλαβαν ένα σύνολο 237.840 αιτήσεων για άσυλο (μια μείωση της τάξεως του 46% από το 2001). Τα κράτη μέλη της Ε.Ε. έχουν συμφωνήσει να δημιουργήσουν ένα Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου μέχρι το 2010, με σκοπό την υλοποίηση ενός ενιαίου συνόλου κανόνων για τη λήψη αποφάσεων για όλες τις αιτήσεις παροχής ασύλου. Οι κυβερνήσεις διαχειρίζονται τα δικά τους συστήματα ασύλου σε εθνικό επίπεδο. Πάντως, η Ε.Ε. έχει θέσει τις ελάχιστες προϋποθέσεις σε ένα αριθμό τομέων. Οι αποφάσεις στον τομέα αυτό λαμβάνονται από κοινού από το Συμβούλιο Υπουργών και την Ευρωπαϊκή Βουλή. Μια διακρατική συμφωνία γνωστή ως 'Συνθήκη του Δουβλίνου' έθεσε κανόνες

για να αποφασιστεί ποιο κράτος μέλος θα μπορούσε να επεξεργαστεί αυτές τις αιτήσεις, - τυπικά η πρώτη χώρα στην οποία εισήλθε το άτομο προς αναζήτηση ασύλου. Αυτή έχει ως σκοπό να εμποδίσει την «αγορά ασύλου» την υποβολή δηλαδή πολλαπλών αιτήσεων για άσυλο. Η Συνθήκη υποστηρίζεται από το EURODAC, ένα σύστημα ταυτοποίησης όλων των ατόμων που εισήλθαν από τα εξωτερικά σύνορα της Ευρώπης προς αναζήτηση ασύλου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επίσης αναπτύσσει Περιφερειακά Προγράμματα Προστασίας για να βοηθήσει τους μετανάστες, οι οποίοι αναγκάστηκαν να μετακινηθούν εξαιτίας διαμαχών ή διωγμών. Ένα Ευρωπαϊκό Ταμείο για τους Πρόσφυγες παρέχει χρήματα για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις συνθήκες υποδοχής των ατόμων που ζητούν άσυλο, μέτρα για την ένταξη των προσφύγων και βοήθεια για εκείνους που θέλουν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους. Κάποια κράτη μέλη της Ε.Ε. από το Νότο έχουν ζητήσει από την Ε.Ε. να αναπτύξει τρόπους πιο ομοιόμορφης κατανομής του οικονομικού βάρους της συρροής των αιτούντων άσυλο, μεταξύ των μελών της Ε.Ε., όμως η πρόοδος στον τομέα αυτό είναι περιορισμένη.

Ένα ισχυρό κοινό σύστημα χορήγησης ασύλου

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει ένα από τα πλέον προηγμένα νομοθετικά πλαίσια παγκοσμίως για να παρέχει προστασία σε όσους τη χρειάζονται. Έφτασε η ώρα να εφαρμοστεί πλήρως και με συνέπεια το πρόσφατα εγκριθέν Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου. Η Επιτροπή θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξάλειψη των υφιστάμενων αποκλίσεων στις εθνικές πρακτικές πολιτικής για το άσυλο. Επίσης, η εμπάθυνση της συνεργασίας με τις τρίτες χώρες θα είναι ουσιαστικής σημασίας για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της μετανάστευσης, το ίδιο και η ενσωμάτωση της μετανάστευσης στον σχεδιασμό αναπτυξιακών στρατηγικών. Τέλος, η Επιτροπή είναι αποφασισμένη να εντείνει τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα ζητήματα της μετεγκατάστασης και της επανεγκατάστασης, σε πλαίσιο στενού διαλόγου με τα κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες που φιλοξενούν σημαντικό αριθμό προσφύγων.

Συνοριακοί Έλεγχοι

Το δικαίωμα των πολιτών να κινούνται ελεύθερα στην Ε.Ε. ήταν μία από τις «θεμελιώδεις ελευθερίες» που προστατευόταν με ευλάβεια από την ιδρυτική

Συνθήκη του 1957. Όμως οι πολίτες υπόκειντο ακόμη σε συνοριακούς ελέγχους καθώς μετακινούνταν μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών. Το 1995 ετέθη σε ισχύ η Συνθήκη του Σένγκεν (Schengen) – μια συμφωνία υπογεγραμμένη από τα περισσότερα κράτη μέλη της Ε.Ε. που αποσκοπούσε στην κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορά τους. Κάποιες Ευρωπαϊκές χώρες επέλεξαν να παραμείνουν εκτός συστήματος και εκείνες οι οποίες μπήκαν στην Ένωση το 2004 και το 2007 δεν έχουν ακόμη γίνει δεκτές, γεγονός που σημαίνει ότι ο έλεγχος των συνόρων ισχύει ακόμη μεταξύ αυτών των χωρών και εκείνων της περιοχής του Σένγκεν. –Επίσης, ακόμα και οι μετανάστες οι οποίοι έχουν λάβει το νόμιμο δικαίωμα να ζουν σε ένα κράτος μέλος της Ε.Ε. δεν μπορούν απαραίτητα να μετακινούνται ελεύθερα μέσα στην Ένωση. Η νομοθεσία που καθορίζει την κατάσταση μακροπρόθεσμης παραμονής δίνει το δικαίωμα της ελεύθερης μετακίνησης σε εκείνους που είναι νόμιμοι κάτοικοι σε ένα κράτος μέλος για τουλάχιστον 5 χρόνια. Πριν από αυτό, οι μετανάστες δεν μπορούσαν να ζήσουν ή να δουλέψουν σε άλλη Ευρωπαϊκή χώρα χωρίς ειδική άδεια από το ευρωπαϊκό κράτος που αφορούσε. (Για παράδειγμα, εκείνοι οι μετανάστες που έτυχαν αμνηστίας σε συγκεκριμένο Ευρωπαϊκό κράτος δεν έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες). Η κατάργηση των συνοριακών ελέγχων μεταξύ των κρατών μελών της Συνθήκης του Σένγκεν έχει επίσης συνοδευτεί από «αντισταθμιστικά μέτρα» για να την ενδυνάμωση των εξωτερικών συνόρων της Ε.Ε.. Ενώ τα κράτη μέλη ακόμη αστυνομεύουν τα δικά τους σύνορα, με τα μέτρα αυτά μπορούν και εφαρμόζουν κοινούς κανόνες:

- στις διαδικασίες για την έκδοση Visa
- στους διασυνοριακούς ελέγχους
- στην κατάρτιση κοινής λίστας των χωρών εκείνων που οι πολίτες τους ζητούν Visa και
- στο συντονισμό της επιτήρησης των συνόρων.

Η Ε.Ε. έχει αναπτύξει «μέτρα υποστήριξης» όπως το Σύστημα Πληροφόρησης Σένγκεν (SIS) για να βοηθήσει στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ εθνικών συνοριακών αρχών και να χρηματοδοτήσει προγράμματα εκπαίδευσης και διοικητικής συνεργασίας. Το 2005, ιδρύθηκε μια αρχή διοίκησης των συνόρων, το Frontex, για να συντονίσει τη λειτουργική συνεργασία, να βοηθήσει στην εκπαίδευση των συνοριακών φυλάκων, να προσφέρει αρωγή στα κράτη μέλη σε

θέματα που απαιτούσαν αυξημένη τεχνική και λειτουργική υποστήριξη, και να αναπτύξει έρευνα και ανάλυση κινδύνου.

Ένταξη μεταναστών

Τα κράτη μέλη της Ε.Ε. έχουν δώσει μεγάλη έμφαση, τα τελευταία χρόνια, στην ένταξη των μεταναστών στις κοινωνίες τους –αναγνωρίζοντας το γεγονός πως έχουν να αντιμετωπίσουν πολλές κοινές προκλήσεις- τονίζοντας σταδιακά την ανάγκη ενδυνάμωσης της συνεργασίας μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. στις πολιτικές ένταξης. Το 2000, υιοθετήθηκε από την ΕΕ νομοθεσία κατά των διακρίσεων – η Οδηγία για την Φυλετική Ισότητα και η Οδηγία για την Ισότητα στην Απασχόληση- οι οποίες σχεδιάστηκαν για να περιορίσουν τις ανισότητες σε μια σειρά τομέων, όπως η φυλή και η εθνικότητα. Το Συμβούλιο Υπουργών συμφώνησε επίσης σε 11 Κοινές Βασικές Αρχές για την Ένταξη, με στόχο τη δημιουργία ενός πλαισίου μέσω του οποίου τα κράτη μέλη θα μπορούν να θέσουν τις αρχές για την ένταξη των μεταναστών. Αυτές οι αρχές αναδεικνύουν μεταξύ άλλων τη σημασία της πρόσβασης σε μαθήματα εκμάθησης της γλώσσας, στην εργασία και στις προσφερόμενες υπηρεσίες στη χώρα υποδοχής. Πέραν αυτών όμως, η δράση της Ε.Ε. είναι περιορισμένη. Τα κράτη μέλη διαφοροποιούνται σημαντικά στις προσεγγίσεις που έχουν για την σύγκλιση και η Ένωση δεν έχει τη νομική εξουσία να θεσπίσει ένα κοινό μοντέλο. Εντούτοις, επεξεργάζεται μια σειρά μέτρων για να υποστηρίξει πολιτικές σε εθνικό επίπεδο και να προωθήσει την ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών (όπως ενός εγχειριδίου για την ένταξη των μεταναστών, μια ιστοσελίδα, ένα ηλεκτρονικό φόρουμ και ένα ταμείο ένταξης που θα βοηθήσει στην ανάπτυξη σχεδίων ένταξης των μεταναστών).

Διαχείριση της μετανάστευσης: η εξωτερική διάσταση

Πολλοί μετανάστες φτάνουν στα Ευρωπαϊκά σύνορα χωρίς τα απαραίτητα έγγραφα, όπως είναι η βίζα ή οι άδειες εργασίας. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού η Ε.Ε. έχει αναπτύξει μια στρατηγική με τρία σκέλη:

1. αυξημένους συνοριακούς ελέγχους για τη βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση του προβλήματος
2. διεξαγωγή συνομιλιών με τις χώρες στις οποίες φτάνουν οι περισσότεροι μετανάστες ώστε να ενδυναμώσουν τη συνεργασία για τη διαχείριση της μετανάστευσης και

3. ενθάρρυνση ανάπτυξης u963 στις χώρες αποστολής, για να βοηθηθούν μακροπρόθεσμα να μειώσουν την συρροή μεταναστών.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, στις χώρες «αποστολής» έχουν προσφερθεί κίνητρα όπως στοχευμένη χρηματοδότηση, ευκαιρίες εκπαίδευσης και αυξημένοι αριθμοί νόμιμης μετανάστευσης ως επιβράβευση και ώθηση για ακόμη καλύτερες προσπάθειες αναχαίτησης της ροής της μετανάστευσης.

Ως μέρος της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας η οποία στοχεύει στην δημιουργία στενότερων σχέσεων με χώρες που βρίσκονται στα Ευρωπαϊκά σύνορα, η Ε.Ε. προσφέρει κίνητρα όπως είναι οι ελαστικοί κανόνες για την χορήγηση Visa στις χώρες που συμφωνούν να δεχθούν πίσω παράνομους μετανάστες. Χρησιμοποιούνται επίσης τοπικές συμφωνίες συνεργασίας με ομάδες χωρών για τη διευθέτηση του ζητήματος αυτού, που συμπεριλαμβάνουν την προσφορά ευρωπαϊκής χρηματοδότησης ώστε να βοηθήσουν τις χώρες διέλευσης να βελτιώσουν τον έλεγχο των συνόρων τους και τα συστήματα παροχής ασύλου, ως μέρος των προσπαθειών προώθησης συνεργασιών που αφορούν στη διαχείριση της μετανάστευσης και την ενδυνάμωση της ανάπτυξης. Καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης και της παράνομης διακίνησης ανθρώπων με αυστηρότερο τρόπο

Οι άνθρωποι μεταναστεύουν παράτυπα για διάφορους λόγους. Το 2014, σημειώθηκαν περίπου 278.000 παράτυπες διελύσεις των συνόρων σύμφωνα με τον Frontex, διπλάσιες από ότι το 2011. Πολλοί από τους μετανάστες αυτούς κάνουν χρήση λαθροδιακινητών ή γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης από κυκλώματα παράνομης διακίνησης ανθρώπων. Με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία σχετικά με την παράτυπη μετανάστευση και την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ανθρώπων, η Επιτροπή επιθυμεί να εντείνει τις ενέργειές της σε αυτόν τον τομέα. Εργάζεται δε προς την κατάρτιση μιας ολοκληρωμένης σειράς μέτρων για την καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης ανθρώπων και προτίθεται να αναπτύξει περαιτέρω συγκεκριμένα εργαλεία για χώρες και οδούς προτεραιότητας, σε στενή συνεργασία με τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων, μέσω των υφιστάμενων συμφωνιών επανεισδοχής και πλαισίων συνεργασίας.

Μια νέα ευρωπαϊκή πολιτική για τη νόμιμη μετανάστευση

Παράλληλα με την αντιμετώπιση της υπάρχουσας ανεργίας, η Ευρώπη θα πρέπει να προσελκύσει τις κατάλληλες δεξιότητες για να καταστεί

ανταγωνιστικότερη σε παγκόσμιο επίπεδο. Πρόκειται για μια μακρόχρονη προσπάθεια την οποία πρέπει να αρχίσουμε να προετοιμάζουμε σήμερα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δρομολογήσει επανεξέταση της οδηγίας για την ευρωπαϊκή μπλε κάρτα. Η δύσκολη και μακρόχρονη αυτή διαδικασία μπορεί να λειτουργήσει μόνο σε πλαίσιο διαλόγου με τα κράτη μέλη, καθώς και με πιο οριζόντια προσέγγιση της πολιτικής για τη νόμιμη μετανάστευση.

Ευρωπαϊκή Πολιτική Εξέλιξη

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρησιμοποιεί ένα συνδυασμό πολιτικών οικονομικής βοήθειας και εμπορίου για να βοηθήσει την ενδυνάμωση της ανάπτυξης στις φτωχότερες οικονομικά χώρες, σε μια προσπάθεια να μειώσει το κίνητρο για μετανάστευση. Η Ένωση και τα κράτη μέλη παρέχουν συνολική βοήθεια πάνω από 30 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως στις αναπτυσσόμενες χώρες – σχεδόν τα μισά από το σύνολο των χρημάτων που ξοδεύονται για τη βοήθεια των φτωχών χωρών ανά τον κόσμο. Περίπου 6 δισεκατομμύρια ευρώ από αυτά διοχετεύονται μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ τα υπόλοιπα προέρχονται απευθείας από τις εθνικές κυβερνήσεις. Τα τελευταία χρόνια, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει χρηματοδοτήσει χιλιάδες προγράμματα, δίνοντας έμφαση όχι μόνο στην ώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, στην προώθηση της αυτοβοήθειας και στην εξάλειψη της φτώχειας, αλλά επίσης στη βοήθεια θέσπισης δημοκρατικών θεσμών και στην προαγωγή της ειρήνης, της σταθερότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε μια προσπάθεια ώθησης της οικονομικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες, η Ε.Ε. έχει επίσης ελαττώσει ή καταργήσει το δασμολόγιο και έχει ελαχιστοποιήσει τους περιορισμούς στα ποσοστά των περισσότερων εισαγωγών της από τέτοιες χώρες. Ωστόσο, και οι ίδιες οι Ευρωπαϊκές χώρες ωφελούνται από τέτοιες πρωτοβουλίες μέσω της αύξησης του εμπορίου με αυτές τις χώρες. Συχνά είναι οι καλύτερα εκπαιδευμένοι, οι νεότεροι και οι ικανότεροι αυτοί που αποφασίζουν το ταξίδι της μετανάστευσης από τις αναπτυσσόμενες χώρες στην Ευρώπη και πολλοί στέλνουν μέρος όσων κερδίζουν στις οικογένειες τους στην πατρίδα τους. Παγκοσμίως, το συνολικό ποσό των εμβασμάτων υπολογίστηκε για το 2005 σε περισσότερα από 182 δισεκατομμύρια ευρώ, ξεπερνώντας το ποσό της επίσημης βοήθειας που παρέχεται από τη διεθνή κοινότητα σε πολλές χώρες.

Άρθρο 13 δικαίωμα πραγματικής προσφυγής

Παν πρόσωπον του απίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συβάσει δικαιώματα και ελευθερία παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτέλεσει των δημοσίωνκαθηκόντων του.

Άρθρο 15 Παρέκκλιση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης

1. Εν περιπτώσει πολέμου ή ετέρου δημοσίου κινδύνου απειλούντος την ζωήν του έθνους έκαστον Υψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος δύναται να λάβη μέτρα κατά παράβασιν των υπό της παρούσης Συμβάσεως προβλεπομένων υποχρεώσεων, εν τω απαιτούμένω υπό της καταστάσεως απολύτως αναγκαίω ορίω και υπό τον όρον όπως τα μέτρα ταύτα η αντιτίθενται εις τας άλλας υποχρεώσεις τας απορρεούσας εκ του διεθνούς δικαίου.

2. Η προηγουμένη διάταξις ουδεΐαν επιτρέπει παράβασιν του άρθρου 2, ειή δια την περίπτωσιν θανάτου συνετεία κανονικών πολεικών πράξεων, ή των άρθρων 3, 4 (παρ. 1 και 7).

3. Τα ασκούντα το δικαίωμα τούτο της παραβάσεως Υψηλά Συβαλλόμενα Μέρη τηρούν τον Γενικόν Γραμματέα του Συβουλίου της Ευρώπης πλήρως ενήμερον των ληφθέντων μέτρων ως και των αιτίων τα οποία τα προεκάλεσαν. Οφείλουν ωσαύτως να πληροφορήσωσι τον Γενικόν Γραμματέα του Συβουλίου της Ευρώπης περί της ημερομηνίας κατά την οποία τα μέτρα ταύτα έπαυσαν ισχύοντα και αι διατάξεις της Συμβάσεως ετάχθησαν εκ νέου σε πλήρη ισχύ

Άρθρο 16 Περιορισμοί στην πολιτική δραστηριότητα των αλλοδαπών

Ουδεμία διάταξις των άρθρων 10, 11 και 14 δύναται να θεωρηθεί ως απαγορεύουσα εις τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη να επιβάλλουν περιορισμούς στη πολιτική δραστηριότητα των ξένων.

Άρθρο 4 Εδαφική εφαρμογή

Παν Υψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος δύναται κατά την στιγμήν της υπογραφής ή της επικυρώσεως του παρόντος Πρωτοκόλλου ή καθ' οποιανδήποτε στιγμήν ακολούθως να κοινοποιήση εις τον Γενικόν Γραμματέα του Συβουλίου της Ευρώπης δήλωσιν εφάινουσαν εν τίνι μέτρω αναλαμβάνει υποχρεώσεις ως προς την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου επί ορισμένων εδαφών καθοριζομένων εις την ρηθμείσαν δήλωσιν και των οποίων έχει τούτο την διεθνή εκπροσώπησιν.

Έκαστον Υψηλόν Συβαλλόμενον Κράτος όπερ ήθελε κοινοποιήσει δήλωσιν, δυνάμει της προηγουμένης παραγράφου, δύναται, από καιρού εις καιρόν, να κοινοποιή νέας δηλώσεις τροποποιούσας το περιεχόμενον πάσης άλλης

προηγούμενης δηλώσεως αυτού ή θετούσης μέρα εις την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου επί εδάφους τινός.

Πάσα δήλωση γενομένη συμφώνως προς το παρόν άρθρον θα θεωρείται ως γενομένη συμφώνως προς την παράγραφον 1 του άρθρου 56 της Συβάσεως.

Νομοθετικό πλαίσιο

Το φαινόμενο της μετανάστευσης έχει οδηγήσει την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή ένωση στην θέσπιση νόμων. Από το 1991 έχει τεθεί σε εφαρμογή η Συμφωνία Σένγκεν και η Ευρωπαϊκή Ένωση απέκτησε ενιαία σύνορα. Το 2004 δημιουργήθηκε η FRONTEX (Ευρωπαϊκή δύναμη φύλαξη των συνόρων) με σκοπό τον περιορισμό της μετανάστευσης.

Οι κυριότερες πτυχές του κανονιστικού πλαισίου της Ε.Ε. (Ευρωπαϊκής Ένωσης) για την μετανάστευση είναι :

Συνθήκη Άμστερνταμ (1999): Τέθηκε σε ισχύ το 1999, εφαρμόζοντας στην Ε.Ε. πολιτικές που αφορούν το έλεγχο των εξωτερικών συνόρων, το άσυλο, τα δικαιώματα υπηκόων τρίτων χωρών και τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών.

Συμβούλιο Τάμπερε (1999): Αποφασίστηκε η συνεργασία με τις χώρες προέλευσης των μεταναστών, κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, δίκαιη μεταχείριση υπηκόων τρίτων χωρών και πλαίσιο νόμιμης μετανάστευσης αλλά και λήψη μέτρων κατά της παράνομης.

Συμβούλιο Λάακεν (2001): Διαπιστώθηκε ότι οι στόχοι του Τάμπερε δεν υλοποιήθηκαν και συμφωνήθηκε να ενισχυθεί η συνεργασία των χωρών για το μεταναστευτικό ζήτημα.

Συμβούλιο Σεβίλλης (2002): Συζητήθηκαν τα προγράμματα επαναπατριsmού / επανεισδοχής παράνομων μεταναστών αλλά και η φύλαξη των συνόρων της Ε.Ε.

Συμβούλιο Θεσσαλονίκης (2003): Πρόταση δημιουργίας της ευρωπαϊκής δύναμης FRONTEX (ειδική δύναμη φύλαξης των εξωτερικών συνόρων της Ε.Ε.).

Συμβούλιο Βρυξελλών (2003): Πρόγραμμα Χάγης 2005-2010 με τις εξής προτεραιότητες: α) διευκόλυνση νόμιμης μετανάστευσης, καταπολέμησης της "μαύρης εργασίας" και έλεγχο της παράνομης μετανάστευσης, β) η

μεταναστευτική πολιτική γίνεται ατζέντα των εξωτερικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γ) ενσωμάτωση μεταναστών και δ) κοινό σύστημα απόδοσης ασύλου για την Ε.Ε.

Συμβούλιο Βρυξελλών (2005): Σφαιρική αντιμετώπιση μετανάστευσης με συνεργασία χωρών προέλευσης, διέλευσης και προορισμού.

Συμβούλιο Βρυξελλών (2007): Ίδρυση Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών για την περίοδο 2007-2013.

Συμβούλιο Βρυξελλών (2008): Έγκριση του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για την Μετανάστευση και το Άσυλο: α) οργάνωση της νόμιμης μετανάστευσης βάσει των δυνατοτήτων κάθε κράτους-μέλους (σε επίπεδο αγοράς εργασίας, στέγασης και κοινωνικών υπηρεσιών κ.α.) και ενθάρρυνση της ενσωμάτωσης, β) καταπολέμηση παράνομης μετανάστευσης - επαναπατρισμός, γ) ενίσχυση φύλαξης συνόρων και δ) συγκρότηση της Ευρώπης ως χώρας ασύλου.

Συμβούλιο Βρυξελλών (2009): Ψήφιση του Προγράμματος της Στοκχόλμης (2010-2014): α) μηχανισμός αξιολόγησης συμφωνιών επανεισδοχής, β) συμφωνίες επανεισδοχής με χώρες όπως Αφγανιστάν ή Ιράκ, γ) χρηματοδότηση για υποδομές σε τρίτες χώρες με σκοπό τη διαχείριση της παράνομης μετανάστευσης και δ) διάλογος με τρίτες χώρες για αποφυγή των ανθρωπιστικών τραγωδιών της παράνομης μετανάστευσης (λόγω επικινδυνότητας των μεθόδων μετανάστευσης).

Πρόσφυγας

Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης «Περί του καθεστώτος των Προσφύγων» που υιοθετήθηκε διεθνώς στις 28 Ιουλίου 1951 (κυρώθηκε από την Ελλάδα το 1959) και τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιουλίου 1967, πρόσφυγας είναι «κάθε πρόσωπο, το οποίο, επειδή έχει δικαιολογημένο φόβο διωγμού λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικής προέλευσης, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ορισμένη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται έξω από τη χώρα της υπηκοότητάς του και δεν μπορεί, ή εξαιτίας αυτού του φόβου, δεν θέλει να προσφύγει στην προστασία της χώρας αυτής.

Θεσμικά ζητήματα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μια μοναδική πολιτική οντότητα, η οποία απαρτίζεται από κυρίαρχα κράτη μέλη που ενώνουν τις δυνάμεις τους σε σημαντικούς τομείς για να επιτύχουν κοινούς στόχους. Όλοι οι υπήκοοι των κρατών μελών της ΕΕ

είναι επίσης πολίτες της Ένωσης, πράγμα που τους δίνει τη δυνατότητα να συμμετέχουν συγχρόνως στη δημοκρατική ζωή της ΕΕ.

Όπως ένα κράτος, έτσι και η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει ένα νομοθετικό σκέλος (Κοινοβούλιο + Συμβούλιο), ένα εκτελεστικό (Επιτροπή) και μια ανεξάρτητη δικαστική αρχή (Δικαστήριο).

Οι εξουσίες των θεσμικών οργάνων της ΕΕ καθορίζονται στις ιδρυτικές Συνθήκες, τις οποίες διαπραγματεύθηκαν και επικύρωσαν τα κράτη μέλη της Ένωσης. Στους τομείς πολιτικής που δεν καλύπτονται από τις Συνθήκες, οι κυβερνήσεις των χωρών της ΕΕ είναι ελεύθερες να ασκούν τα κυριαρχικά τους δικαιώματα.

Οι 2 σημαντικότερες Συνθήκες είναι:

Η Συνθήκη της Ρώμης Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου (1958), με την οποία ιδρύθηκε η λεγόμενη "Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα" (ΕΟΚ)

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ. Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου (1993), γνωστή και ως Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άλλες Συνθήκες είναι η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1987), η οποία έθεσε τα θεμέλια της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, η Συνθήκη του Άμστερνταμ (1999) και η Συνθήκη της Νίκαιας (2003). Η πιο πρόσφατη είναι η Συνθήκη της Λισαβόνας. Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου (2009), που τροποποίησε τις προηγούμενες Συνθήκες.

Η τήρηση της νομοθεσίας

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεριμνά για την ενιαία ερμηνεία και εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ σε όλα τα κράτη μέλη της.

Το Δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο για την επίλυση νομικών διαφορών στις οποίες εμπλέκονται τα κράτη μέλη, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, επιχειρήσεις ή ιδιώτες. Εδρεύει στο Λουξεμβούργο και απαρτίζεται από δικαστές που προέρχονται από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Όργανα και οργανισμοί της ΕΕ

Η ΕΕ έχει 8 ακόμη κύρια όργανα με συγκεκριμένα καθήκοντα:

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα – με έδρα τη Φρανκφούρτη, διαχειρίζεται τη νομισματική πολιτική της Ευρωζώνης.

Ελεγκτικό Συνέδριο – ελέγχει αν δαπανώνται σωστά τα κονδύλια του προϋπολογισμού της ΕΕ, ο οποίος χρηματοδοτείται από φόρους και τελωνειακούς δασμούς.

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης – η αρμόδια υπηρεσία για την πολιτική εξωτερικών υποθέσεων και ασφαλείας της ΕΕ, με επικεφαλής την Ύπατη Εκπρόσωπο Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) italiano (it) .

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και Επιτροπή των Περιφερειών – συμβουλευτικά όργανα τα οποία εκπροσωπούν στις Βρυξέλλες τους κοινωνικούς εταίρους, την κοινωνία των πολιτών και την τοπική αυτοδιοίκηση.

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων – με έδρα το Λουξεμβούργο, χρηματοδοτεί έργα στις φτωχότερες περιφέρειες της ΕΕ και στηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής – εξετάζει καταγγελίες κατά των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, οι οποίες προέρχονται από πολίτες, επιχειρήσεις και άλλους φορείς.

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων – μεριμνά ώστε όλα τα θεσμικά όργανα και οι υπηρεσίες της ΕΕ να σέβονται το δικαίωμα του πολίτη στην ιδιωτικότητα κατά την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων.

Οικονομικά και νομισματικά θέματα

Οι χώρες της ΕΕ συντονίζουν τις εθνικές οικονομικές πολιτικές τους ώστε να μπορούν να αναλαμβάνουν από κοινού δράση όταν βρίσκονται αντιμέτωπες με προκλήσεις, όπως οι οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κρίσεις. Ο συντονισμός αυτός είναι ακόμη εντονότερος μεταξύ των 19 χωρών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως νομισμά τους.

Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ (ανεξάρτητα από το αν βρίσκονται εντός ή εκτός της Ευρωζώνης) ανήκουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), ένα πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας που στοχεύει στην προώθηση της απασχόλησης και της διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και στη συντονισμένη αντιμετώπιση των παγκόσμιων οικονομικών και χρηματοπιστωτικών προκλήσεων.

Πώς μπορούν οι χώρες της ΕΕ να προσχωρήσουν στην Ευρωζώνη

Όλες οι χώρες της ΕΕ προβλέπεται να υιοθετήσουν το ευρώ όταν οι οικονομίες τους θα είναι έτοιμες – εκτός από τη Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο που έχουν επίσημα δικαίωμα εξαίρεσης.

Για να προσχωρήσει μια χώρα στην Ευρωζώνη, θα πρέπει το εθνικό της νόμισμα να έχει σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία επί 2 χρόνια. Επίσης, ισχύουν και άλλοι αυστηροί όροι όσον αφορά:

τα επιτόκια

τα δημοσιονομικά ελλείμματα

το ύψος του δημόσιου χρέους

το ποσοστό πληθωρισμού

Στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κύριος στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την ίδρυσή της μέχρι και σήμερα παραμένει η διασφάλιση της ειρήνης και σταθερότητας στον ευρωπαϊκό χώρο, μέσω «μια διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης». Ο βασικός στόχος της ευρωπαϊκής ενοποίησης υπήρξε και πολιτικός: η εμπέδωση της ειρήνης και σταθερότητας στην Ευρώπη σε ένα πλαίσιο δημοκρατικής οργάνωσης των κοινωνιών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχους:

Να προωθήσει την ισόρροπη και σταθερή οικονομική και κοινωνική πρόοδο, ιδίως με τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με την ίδρυση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η οποία περιλαμβάνει ένα ενιαίο νόμισμα, το ευρώ.

Να επιβεβαιώσει την ταυτότητά της στη διεθνή σκηνή, ιδίως με την εφαρμογή κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανόμενης της διαμόρφωσης κοινής αμυντικής πολιτικής

Να ενισχύσει την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων κρατών- μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Να αναπτύξει στενή συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει ως «αποστολή» να προάγει:

Την αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της Κοινότητας,

Μια σταθερή και διαρκή, μη πληθωριστική και σεβόμενη το περιβάλλον ανάπτυξη

Έναν υψηλό βαθμό σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων

Ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας

Την άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής

Την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών-μελών.

Η Ένωση θέτει σαν στόχους:

•Να προωθήσει την ισόρροπη και σταθερή οικονομική πρόοδο, ιδίως με την δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της

οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με την ίδρυση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η οποία θα περιλάβει εν καιρώ, ένα ενιαίο νόμισμα

- Να επιβεβαιώσει την ταυτότητά της στη διεθνή σκηνή, ιδίως με την εφαρμογή μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της εν καιρώ διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία μπορεί, σε δεδομένη στιγμή να οδηγήσει σε κοινή άμυνα.

- Να ενισχύσει την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων των κρατών μελών της με θέσπιση ιθαγένειας της Ένωσης

- Να αναπτύξει στενή συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων

- Να διατηρήσει στο ακέραιο το κοινοτικό κεκτημένο και να το αναπτύξει, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών και των οργάνων της Κοινότητας.

Σύμφωνα με Γιώργο Παπαδημητρίου (καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Αθηνών):

«(Η ΕΕ) Για να μπορέσει να ανταποκριθεί στο ρόλο που της επιφυλάσσει η ιστορία, ο πολιτισμός της και η προσφορά της στην ανθρωπότητα πρέπει να ανασυγκροτηθεί θεσμικά. Πρέπει να αναβαθμισθεί η οργάνωση και η λειτουργία της με όλα τα προσφερόμενα μέσα».

Δεκαετία του 1990

Στη δεκαετία του 1990 δημιουργείται μια Ευρώπη χωρίς σύνορα. Με την κατάρρευση του κομμουνισμού στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη, οι Ευρωπαίοι γίνονται στενότεροι γείτονες. Το 1993, η Ενιαία Αγορά ολοκληρώνεται με την καθιέρωση των «τεσσάρων ελευθεριών»: της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων. Στη δεκαετία του '90 υπογράφονται, επίσης, δύο συνθήκες: το 1993, η συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση και, το 1999, η συνθήκη του Άμστερνταμ. Αρχίζει ο προβληματισμός για το πώς θα προστατευθεί το περιβάλλον και, επίσης, για τον τρόπο με τον οποίο οι Ευρωπαίοι μπορούν να αναλάβουν κοινή δράση σε θέματα ασφάλειας και άμυνας. Το 1995, η ΕΕ αποκτά τρία ακόμη νέα μέλη, την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία. Ένα μικρό χωριό στο Λουξεμβούργο δίνει το όνομά του στις συμφωνίες του Σένγκεν που επιτρέπουν σταδιακά στους Ευρωπαίους πολίτες να ταξιδεύουν χωρίς να υποβάλλονται σε έλεγχο διαβατηρίων στα εσωτερικά σύνορα. Εκατομμύρια νέων σπουδάζουν σε άλλες χώρες με την υποστήριξη της ΕΕ. Η επικοινωνία διευκολύνεται δεδομένου ότι

όλο και περισσότερα άτομα αρχίζουν να χρησιμοποιούν κινητά τηλέφωνα και το Διαδίκτυο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διευρύνθηκε σε 15 κράτη μέλη το 1995 με την προσχώρηση της Αυστρίας, Σουηδίας και Φινλανδίας.

Σπουδαιότερες Στιγμές

Συνθήκη του Μάαστριχτ

Στις 7 Φεβρουαρίου 1992 υπογράφεται στο Μάαστριχτ η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται για ένα από τα σημαντικότερα ορόσημα της ιστορίας της ΕΕ, με το οποίο θεσπίζονται σαφείς κανόνες για το μελλοντικό ενιαίο νόμισμα καθώς επίσης και για την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας και για στενότερη συνεργασία σε θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων. Σύμφωνα με αυτή τη συνθήκη, η «Ευρωπαϊκή Κοινότητα» μετονομάζεται επίσημα σε "Ευρωπαϊκή Ένωση".

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή αλλιώς Συνθήκη του Μάαστριχτ άνοιξε μία νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης και υπογράφηκε στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992. Η Συνθήκη του Μάαστριχτ κάλυπτε τροποποιώντας συγχρόνως και τις προηγούμενες συνθήκες.

Ενιαία Αγορά

Την 1η Ιανουαρίου 1993 τίθεται σε ισχύ η ενιαία αγορά και οι τέσσερις βασικές ελευθερίες που περιλαμβάνει. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, των προσώπων και των κεφαλαίων είναι πλέον πραγματικότητα. Περισσότεροι από 200 νέοι νόμοι έχουν θεσπιστεί από το 1986, καλύπτοντας τις φορολογικές πολιτικές, τους όρους λειτουργίας των επιχειρήσεων, την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και άλλα εμπόδια για το άνοιγμα των συνόρων. Η ελεύθερη κυκλοφορία ορισμένων υπηρεσιών αναβάλλεται για αργότερα.

Συνθήκη Σένγκεν

Η Συνθήκη Σένγκεν που είχε ως στόχο την προοδευτική κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, την καθιέρωση της ελεύθερης κυκλοφορίας για όλα τα πρόσωπα, υπηκόους των κρατών που υπέγραψαν τη Συμφωνία, καθώς και την αστυνομική και δικαστική συνεργασία, υπεγράφη στις 14 Ιουνίου 1985 στο Λουξεμβούργο από μερικά κράτη- μέλη.

Στις 26 Μαρτίου 1995 αρχίζει να ισχύει η συμφωνία του Σένγκεν σε επτά χώρες: Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο και Πορτογαλία. Οι υπήκοοι όλων των κρατών μελών μπορούν να ταξιδεύουν μεταξύ όλων

αυτών των χωρών χωρίς έλεγχο διαβατηρίων στα σύνορα. Από τότε, και άλλες χώρες έχουν προσχωρήσει στο χώρο Σένγκεν, όπου δεν χρειάζονται διαβατήρια.

Συνθήκη του Άμστερνταμ

Στις 17 Ιουνίου 1997 υπογράφεται η Συνθήκη του Άμστερνταμ. Βασίζεται στα επιτεύγματα της Συνθήκης του Μάαστριχτ και περιλαμβάνει σχέδια για τη μεταρρύθμιση των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, την ενίσχυση της φωνής της Ευρώπης στον κόσμο και τη διάθεση περισσότερων πόρων για την απασχόληση και τα δικαιώματα των πολιτών.

Στις 16 και 17 Ιουνίου στο Άμστερνταμ, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των 15 κρατών μελών της ΕΕ αναθεώρησαν τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ καθιερώνει μία πιο δημοκρατική Ευρώπη που εξασφαλίζει το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών από τα κράτη μέλη. Επίσης, σημειώνει σαφείς προόδους στα θέματα που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της, ενώ συγχρόνως επιτρέπει την καλύτερη αντιμετώπιση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ έχει τέσσερις κύριους στόχους:

- Να θέσει την απασχόληση και τα δικαιώματα των πολιτών στην καρδιά της ΕΕ. Ενώ δηλώνει ότι τα κράτη μέλη έχουν κύρια ευθύνη για την απασχόληση, η νέα Συνθήκη τα υποχρεώνει να επιδιώξουν από κοινού να εξεύρουν λύσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας που είναι το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα της Ευρώπης σήμερα.

- Να εξαλείψει τα τελευταία εναπομείναντα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των ανθρώπων και να ενδυναμώσει την ασφάλεια, παγιώνοντας και «κοινοτικοποιώντας» τη συνεργασία των κρατών μελών στα πεδία της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων

- Να δώσει στην Ευρώπη μια ισχυρότερη φωνή στις παγκόσμιες υποθέσεις καθιστώντας το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων) υπεύθυνα για τον ορισμό κοινών στρατηγικών, τις οποίες θα εφαρμόζουν τα κράτη μέλη και η Ένωση, ορίζοντας έναν ανώτατο αντιπρόσωπο της ΚΕΠΠΑ και ιδρύοντας μια μονάδα πολιτικού προγραμματισμού και επείγουσας δράσης υπό την αρμοδιότητά του.

•Να καταστήσει πιο αποτελεσματική τη θεσμική δομή της Ένωσης ενόψει της διεύρυνσής της δια της ένταξης των κρατών της ανατολικής Ευρώπης και της Κύπρου.

Σύμφωνα με έναν πολιτικό που ήταν επίτροπος στην Ευρωπαϊκή Ένωση: «με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ σημειώνεται πρόοδος σε πολλούς τομείς. Ωστόσο, δεν ανταποκρίθηκε πλήρως στις μεγάλες προσδοκίες που υπήρχαν, καθώς οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις ήταν ατελείς. Στην ουσία τα κράτη- μέλη ανέβαλαν τις δύσκολες αποφάσεις για αργότερα» (Χρήστος Παπουτσής, Για την Ευρώπη του 21ου αιώνα, εκδ. Λιβάνη).

Άλλα γεγονότα κατά τη δεκαετία του 1990

Το 1996, επιστήμονες στη Σκωτία κατόρθωσαν να κλωνοποιήσουν ένα πρόβατο από ένα μόνο κύτταρο μιας εξάχρονης προβατίνας, μια επανάσταση στη γενετική μηχανική. Η "Ντόλι" είναι τέλειο αντίγραφο του "γονέα" της.

Στις 13 Δεκεμβρίου 1997 αποφασίζεται από τους αρχηγούς των κρατών μελών η έναρξη διαπραγματεύσεων για προσχώρηση στην ΕΕ με δέκα χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης: Βουλγαρία, Εσθονία, Λεττονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τσεχική Δημοκρατία. Τα μεσογειακά νησιά της Κύπρου και της Μάλτας περιλαμβάνονται επίσης σε αυτές τις χώρες.

Την 1η Ιανουαρίου 1999 το ευρώ υιοθετείται από ένδεκα χώρες (στις οποίες, το 2001, θα προστεθεί και η Ελλάδα). Προς το παρόν χρησιμοποιείται μόνο για εμπορικές και χρηματοπιστωτικές συναλλαγές. Τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα του ευρώ θα αρχίσουν να χρησιμοποιούνται αργότερα. Οι χώρες της ζώνης του ευρώ είναι: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Φινλανδία,. Η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Σουηδία αποφασίζουν προς το παρόν να μείνουν έξω από τη ζώνη του ευρώ.

Χρονική περίοδος 2000- 2009

Κατά τη χρονική περίοδο αυτή έχουμε περεταίρω εξελίξεις. Το ευρώ είναι το νέο νόμισμα πολλών Ευρωπαίων. Μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2001, ημέρα κατά την οποία αεροπειρατές έριξαν αεροπλάνα σε κτίρια της Νέας Υόρκης και της Ουάσινγκτον και η οποία είναι συνώνυμη με τον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας,

οι χώρες της ΕΕ αρχίζουν να συνεργάζονται στενότερα για την καταπολέμηση του εγκλήματος. Η πολιτική διχοτόμηση μεταξύ της Ανατολικής και της Δυτικής Ευρώπης θεωρείται πως λήγει με την προσχώρηση στην ΕΕ 10 νέων χωρών το 2004 και άλλων δύο χωρών το 2007. Η χρηματοπιστωτική κρίση που πλήττει την παγκόσμια οικονομία τον Σεπτέμβριο του 2008, οδηγεί σε στενότερη οικονομική συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Η Συνθήκη της Λισαβόνας κυρώνεται από όλες τις χώρες της ΕΕ πριν τεθεί σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009. Η ΕΕ αποκτά σύγχρονους θεσμούς και πιο αποτελεσματικές μεθόδους εργασίας.

Συνθήκη της Νίκαιας

Τον Δεκέμβριο του 2000 συμφωνήθηκε στη Νίκαια της Γαλλίας μια νέα Συνθήκη (Συνθήκη της Νίκαιας), με την οποία επήλθαν μια σειρά τροποποιήσεις στη θεσμική συγκρότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου η τελευταία να μπορέσει να διευρύνει τον αριθμό των μελών της. Ειδικότερα, με τη Συνθήκη αυτή:

καθορίστηκε ο αριθμός των μελών και η σύνθεση της Επιτροπής
ανακατανεμήθηκαν οι ψήφοι μεταξύ των κρατών μελών στο Συμβούλιο της Ένωσης

Επεκτείνεται η ειδική πλειοψηφία για την λήψη αποφάσεων

Απλοποιήθηκαν οι ρυθμίσεις για την εφαρμογή της «ενισχυμένης συνεργασίας», αλλά και μια σειρά από άλλες θεσμικές βελτιώσεις.

Παράλληλα, η Συνθήκη της Νίκαιας προέβλεπε την έναρξη ενός μεγάλου διαλόγου για τη συμμετοχή της ευρύτερης ευρωπαϊκής κοινωνίας για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο διάλογος αυτός επρόκειτο να καταλήξει σε νέα Διακυβερνητική Διάσκεψη το 2004 για την εκπόνηση νέας Συνθήκης (ή Συντάγματος) για τη διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση.

2002 ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

Την 1η Ιανουαρίου 2002 έρχονται τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα σε ευρώ. Το τύπωμα, η κοπή και η διανομή τους σε δώδεκα χώρες είναι μια λογιστική ενέργεια μεγάλης κλίμακας. Ο αριθμός των κερμάτων που τίθενται σε κυκλοφορία υπερβαίνει τα 80 δισ. Τα χαρτονομίσματα είναι ομοιόμορφα για όλες τις χώρες. Τα κέρματα έχουν μία ομοιόμορφη όψη, στην οποία αναγράφεται η

αξία του κέρματος, ενώ στην άλλη όψη απεικονίζεται ένα εθνικό έμβλημα. Όλα τα κέρματα κυκλοφορούν ελεύθερα.

2003- έτος «δημιουργικής κρίσης»

Μέσα στο έτος αυτό η Ένωση έλαβε σημαντικές αποφάσεις και κατέγραψε πρόοδο στην ενοποιητική διαδικασία. Ταυτόχρονα, όμως, μέσα στο έτος υπήρξαν αποτυχίες και εκδηλώθηκαν εντάσεις που οδήγησαν την Ένωση σε κρίση και την προοπτική της βαθύτερης ενοποίησης σε αμφισβήτηση. Από την οπτική της Ελλάδας, ωστόσο, το 2003 υπήρξε το έτος στο οποίο η χώρα επιβεβαίωσε τον ισχυρό ρόλο και την θέση που κατέκτησε στο σύστημά της Ευρωπαϊκής Ένωσης ιδιαίτερα με την ένταξή της στην Ευρωζώνη (ευρώ).

Η άσκηση της προεδρίας στο Συμβούλιο των Υπουργών της Ένωσης από την Ελλάδα το πρώτο εξάμηνο του 2003 υπήρξε ιδιαίτερα επιτυχής, γεγονός που αναγνωρίστηκε καθολικά.

Παρόλα τα προβλήματα που υπήρξαν κατά τη διάρκεια του 2003 στην Ένωση, σημειώθηκε σοβαρή πρόοδος σε τρία κεντρικά θέματα:

- α) τη διεύρυνση
- β) την εκπόνηση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος
- γ) την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής άμυνας.

Μια πτυχή της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας της ΕΕ είναι η πραγματοποίηση αποστολών διαφύλαξης της ειρήνης στα Βαλκάνια, πρώτα στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και εν συνεχεία στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, οι στρατιωτικές δυνάμεις του NATO αντικαταστάθηκαν από στρατιωτικές δυνάμεις υπό την ηγεσία της ΕΕ. Στο εσωτερικό της, η ΕΕ συμφωνεί να δημιουργήσει έως το 2010 ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης για όλους τους ευρωπαϊούς πολίτες.

Το 2003 υπήρξε, ωστόσο, και έτος μεγάλων απογοητεύσεων. Εκτός από τις διαιρετικές συγκρούσεις γύρω από τον πόλεμο στο Ιράκ και την αποτυχία της ΕΕ να υιοθετήσει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, υπήρξε και η αρνητική έκβαση του δημοψηφίσματος στη Σουηδία για την προσχώρηση της χώρας στο ευρώ, γεγονός που απομάκρυνε επίσης ακόμα περισσότερο τις προοπτικές προσχώρησης της Βρετανίας στο ενιαίο νόμισμα. Επίσης, η ευρωπαϊκή

οικονομία καθηλώθηκε σε εξαιρετικά χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης με αύξηση της ανεργίας.

2004 έτος σοβαρών αποφάσεων για την ΕΕ

Το 2004 υπήρξε έτος σοβαρών και ίσως καθοριστικών αποφάσεων για την ΕΕ που μπορεί να έχουν καθοριστικές επιπτώσεις για τη μελλοντική πορεία, συγκρότηση και πολιτική φυσιογνωμία της.

Την 1η Μαΐου 2004 οκτώ χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης -η Εσθονία, η Λεττονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και η Τσεχική Δημοκρατία-προσχωρούν στην ΕΕ. Αυτό είναι το τέλος της διχοτόμησης της Ευρώπης που είχε αποφασιστεί από τις μεγάλες δυνάμεις πριν από 60 χρόνια στη Γιάλτα. Προσχωρούν επίσης η Κύπρος και η Μάλτα.

Κράτη μέλη: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Σουηδία και Φινλανδία.

Νέα κράτη μέλη: Εσθονία, Κύπρος, Λεττονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τσεχική Δημοκρατία.

Υποψήφιες χώρες: Βουλγαρία, Ρουμανία και Τουρκία.

Μέσα στο 2004 αναδείχτηκαν επίσης τα νέα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

29 Οκτωβρίου 2004: Τα 25 κράτη μέλη υπογράφουν Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης. Σκοπός του είναι η απλούστευση της δημοκρατικής διαδικασίας λήψης των αποφάσεων και της διαχείρισης της ΕΕ των 25 και πλέον κρατών μελών. Στο Σύνταγμα προβλέπεται επίσης η δημιουργία του αξιώματος του ευρωπαϊού υπουργού Εξωτερικών. Το Σύνταγμα πρέπει να κυρωθεί από το σύνολο των 25 κρατών μελών προτού τεθεί σε ισχύ.

Τίθεται σε ισχύ το πρωτόκολλο του Κιότο, το οποίο είναι διεθνής συνθήκη που στοχεύει στον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη και στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Η ΕΕ έχει αναλάβει με συνέπεια ηγετικό ρόλο στις προσπάθειες που καταβάλλονται για να μειωθούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Η επικοινωνιακή επανάσταση συνεχίζεται. Πολλά σχολεία και σπίτια έχουν πλέον υψίρρυθμη πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Η ανταλλαγή μηνυμάτων κειμένου και σύντομων μηνυμάτων (SMS) είναι για τους νέους ο συνηθέστερος τρόπος

για να βρίσκονται διαρκώς σε επαφή μεταξύ τους. Η κατ' οίκον ψυχαγωγία εξασφαλίζεται με συσκευές τηλεόρασης ευρείας και επίπεδης οθόνης και DVD.

2007 Διεύρυνση της ΕΕ

1 Ιανουαρίου 2007: Δύο ακόμη χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, η Βουλγαρία και η Ρουμανία, προσχωρούν στην ΕΕ, ανεβάζοντας έτσι τον συνολικό αριθμό των κρατών μελών σε 27. Η Κροατία, η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και η Τουρκία είναι επίσης χώρες υποψήφιας για προσχώρηση.

Κράτη μέλη: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κύπρος, Λεττονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχική Δημοκρατία και Φινλανδία.

Νέα κράτη μέλη: Βουλγαρία και Ρουμανία.

Υποψήφιας χώρες: Κροατία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και Τουρκία.

Συνθήκη της Λισαβόνας

Στις 13 Δεκεμβρίου 2007 τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ υπογράφουν τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία τροποποιεί τις προηγούμενες Συνθήκες. Στόχος της είναι να καταστήσει την ΕΕ πιο δημοκρατική, αποτελεσματική και διαφανή, και συνεπώς ικανή να αντιμετωπίσει παγκόσμιες προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η ασφάλεια και η αειφόρος ανάπτυξη. Η Συνθήκη της Λισαβόνας κυρώνεται από όλες τις χώρες της ΕΕ πριν τεθεί σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009.

Σεπτέμβριος 2008

Τον Σεπτέμβριο του 2008 σοβαρή χρηματοπιστωτική κρίση πλήττει την παγκόσμια οικονομία. Τα προβλήματα ξεκινούν με τα ενυπόθηκα δάνεια στις Ηνωμένες Πολιτείες. Πολλές ευρωπαϊκές τράπεζες αντιμετωπίζουν επίσης δυσκολίες. Η κρίση οδηγεί σε στενότερη οικονομική συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ.

Από το 2010 μέχρι σήμερα

Μια δεκαετία ευκαιριών και προκλήσεων

Η νέα δεκαετία ξεκινά με μια σοβαρή χρηματοπιστωτική κρίση, αλλά και με την ελπίδα ότι οι επενδύσεις σε νέες, πράσινες, φιλικές προς το περιβάλλον

τεχνολογίες καθώς και η ευρωπαϊκή συνεργασία θα συμβάλουν στη διαρκή ανάπτυξη και ευημερία.

Η νέα δεκαετία ξεκινά με μια σοβαρή χρηματοπιστωτική κρίση, αλλά και με την ελπίδα ότι οι επενδύσεις σε νέες, πράσινες, φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες καθώς και η ευρωπαϊκή συνεργασία θα συμβάλουν στη διαρκή ανάπτυξη και ευημερία.

Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ – ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΝΑ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ Η ΕΛΛΑΔΑ, ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΠΤΩΣΗ ΠΟΥ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 2015 (-0,2%), ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ. ΜΕ 25% ΑΝΕΡΓΙΑ (ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΟΥΛΙΟΥ 2015) Η ΕΛΛΑΔΑ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΛΙΣΤΑΣ ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ ΜΕ 21,6% ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΡΟΑΤΙΑ ΜΕ 15,4%, ΕΝΩ ΤΑ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΜΕ 4,5%, ΤΗΝ ΤΣΕΧΙΑ ΜΕ 4,8% ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΑΛΤΑ ΜΕ 5,1%.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ EUROSTAT Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2015 ΕΠΕΣΕ ΣΤΟ 10,8% (ΑΠΟ 10,9%), ΤΟ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 2012 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ ΣΤΟ 9,3% (ΑΠΟ 9,4% ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 2015), ΤΟ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2009.

ΠΕΡΙΠΟΥ 22,5. ΕΚ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΗΤΑΝ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 2015, ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΟΙ ΠΕΡΙΠΟΥ 17,3 ΕΚ ΗΤΑΝ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΡΑΤΩΝ – ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ.

ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2014, Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΜΕΙΩΘΗΚΕ ΣΕ 23 ΚΡΑΤΗ – ΜΕΛΗ, ΑΥΞΗΘΗΚΕ ΤΕΣΣΕΡΑ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΕΙΝΕ ΣΤΑΘΕΡΗ ΣΕ ΕΝΑ ΚΡΑΤΟΣ –ΜΕΛΟΣ, ΤΗΝ ΑΥΣΤΡΙΑ. Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΚΕ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ (21,6% ΑΠΟ 24%), ΤΗΝ ΕΣΘΟΝΙΑ (5,7% ΑΠΟ 8% - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2015), ΚΑΙ ΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ (9,4% ΑΠΟ 11,3%), ΕΝΩ ΤΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΥΞΗΣΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ (9,5% ΑΠΟ 8,9%), ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑ (10,7% ΑΠΟ 10,4%) ΚΑΙ ΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ (6,8% ΑΠΟ 6,7%).

ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2015 4,5 ΕΚΑΤ. ΝΕΟΙ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ ΗΤΑΝ ΕΚΤΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε., ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΟΙ 3,1 ΕΚ ΗΤΑΝ

ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΡΑΤΩΝ – ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ. ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2014 Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΜΕΙΩΘΗΚΕ ΚΑΤΑ 500.000 ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΚΑΙ ΚΑΤΑ 251.000 ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ. ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟ 20,1% ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ ΣΤΟ 22,1%. ΤΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΒΡΕΘΗΚΕ ΞΑΝΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΛΙΣΤΑΣ ΜΕ 48,6% (ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΟΥΛΙΟΥ), ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ ΜΕ 46,7% ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΡΟΑΤΙΑ ΜΕ 43,1% (ΤΡΙΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟ 2015) ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΜΕ 7%, ΤΗΝ ΑΥΣΤΡΙΑ ΜΕ 11% ΚΑΙ ΔΑΝΙΑ ΜΕ 11,2%.

Ψηφιακή Ευρώπη

Νέα στοιχεία δείχνουν ότι πρέπει να γίνουν περισσότερα για τη δημιουργία μιας ψηφιακής Ευρώπης.

Οι ψηφιακές ευκαιρίες που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθούν προς όφελος των Ευρωπαίων πολιτών και των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων είναι πολλές.

Από τις διαδικτυακές αγορές και σπουδές μέχρι την πληρωμή λογαριασμών και τη χρήση δημοσίων υπηρεσιών μέσω διαδικτύου, την απάντηση δίνει το διαδίκτυο, εφόσον βεβαίως υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις.

α στοιχεία δείχνουν ότι το πόσο ψηφιακή είναι μια χώρα ποικίλλει μεταξύ των χωρών της ΕΕ και ότι τα σύνορα παραμένουν εμπόδιο για μια πλήρη Ψηφιακή Ενιαία Αγορά, μία από τις κορυφαίες προτεραιότητες της Επιτροπής Γιούνκερ.

Το νέο εργαλείο που παρουσιάστηκε σήμερα δίνει μια συνοπτική εικόνα, ανά χώρα, της συνδεσιμότητας (πόσο διαδεδομένα, γρήγορα και προσιπά είναι τα ευρυζωνικά δίκτυα), των δεξιοτήτων στη χρήση του διαδικτύου, των διαδικτυακών δραστηριοτήτων (π.χ. ειδήσεις, αγορές), καθώς και του βαθμού ανάπτυξης ορισμένων βασικών ψηφιακών τεχνολογιών (ηλεκτρονικά τιμολόγια, υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους, ηλεκτρονικό εμπόριο κ.λπ.) και ψηφιακών δημοσίων υπηρεσιών (ηλ. διακυβέρνηση, ηλ. υγεία κ.λπ.).

Τα στοιχεία είναι ως επί το πλείστον του 2013 και του 2014, και παρέχουν μια γενική εικόνα της ψηφιακής Ευρώπης, καθώς και κατάταξη των χωρών με βάση τις καλύτερες επιδόσεις στον ψηφιακό τομέα.

Η Ελλάδα έχει συνολική βαθμολογία 0,36 και κατατάσσεται στην 26η θέση μεταξύ των 28 κρατών μελών της ΕΕ.

Σε σχέση με το προηγούμενο έτος, η Ελλάδα έχει σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τη συνδεσιμότητα. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι το 100% των ελληνικών νοικοκυριών έχουν πρόσβαση σε σταθερές ευρυζωνικές υπηρεσίες, το 37 % δεν έχει ακόμη συνδρομή σε αυτές.

Παράλληλα, η ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις είναι η παράμετρος του DESI 2015 στην οποία η Ελλάδα έχει τις καλύτερες επιδόσεις σε σύγκριση με όλες τις άλλες παραμέτρους, δεδομένου ότι έχει βαθμολογηθεί με 0,31 και βρίσκεται στην 19η θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Ιδού τα κύρια συμπεράσματα του Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας:

– Η ψηφιακή εμπειρία εξαρτάται από τη χώρα στην οποία βρίσκεστε, καθώς οι επιδόσεις ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, ξεκινώντας από τις χώρες με τις καλύτερες ψηφιακές επιδόσεις, όπως η Δανία (βαθμολογία ψηφιακών επιδόσεων 0,68, με μέγιστο το 1) και φθάνοντας στις χώρες με τις χαμηλότερες επιδόσεις, όπως η Ρουμανία (βαθμολογία ψηφιακών επιδόσεων 0,31). Λεπτομερείς πληροφορίες περιέχονται στα ενημερωτικά σημειώματα ανά χώρα.

– Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο τακτικά: 75% το 2014 (έναντι 72% το 2013), ποσοστό που κυμαίνεται από 93% στο Λουξεμβούργο μέχρι 48% στη Ρουμανία.

– Οι Ευρωπαίοι επιθυμούν να έχουν πρόσβαση σε οπτικοακουστικό υλικό στο διαδίκτυο: Το 49% των Ευρωπαίων που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο παίζουν ή τηλεφορτώνουν παιχνίδια, εικόνες, ταινίες ή μουσική.

Το 39% των νοικοκυριών που έχουν τηλεόραση παρακολουθούν βίντεο επί παραγγελία.

– Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) συναντούν εμπόδια όσον αφορά το ηλ. εμπόριο: μόνο το 15% των ΜΜΕ πωλούν μέσω διαδικτύου – και από ποσοστό αυτό, λιγότερες από τις μισές κάνουν πωλήσεις εκτός συνόρων.

– Οι ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες αποτελούν καθημερινή πραγματικότητα σε ορισμένες χώρες, ενώ είναι σχεδόν ανύπαρκτες σε άλλες: Το 33% των χρηστών του διαδικτύου στην Ευρώπη χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά έντυπα για τη διαβίβαση πληροφοριών σε δημόσιες αρχές, με ποσοστά που κυμαίνονται από 69% στη Δανία έως 6% στη Ρουμανία.

Το 26% των γενικών ιατρών στην Ευρώπη χρησιμοποιούν ηλεκτρονική συνταγογράφηση για να στέλνουν συνταγές σε φαρμακοποιούς μέσω διαδικτύου, αλλά το ποσοστό αυτό κυμαίνεται από 100% στην Εσθονία μέχρι 0% στη Μάλτα.

Ο ΆντρουζΆνσιπ, Αντιπρόεδρος αρμόδιος για την Ψηφιακή Ενιαία Αγορά, δήλωσε σχετικά: «Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι η Ευρώπη περνά στην ψηφιακή εποχή και οι Ευρωπαίοι απολαμβάνουν νέες εξαιρετικές υπηρεσίες.

Η συντριπτική πλειονότητα των Ευρωπαίων χρησιμοποιεί το διαδίκτυο: οι πολίτες θέλουν να έχουν πρόσβαση σε διαδικτυακό περιεχόμενο, και εμείς πρέπει να τους διευκολύνουμε σε αυτή την πρόσβαση.

Μια ψηφιακή ενιαία αγορά μπορεί να τους παρέχει ευρύτερη πρόσβαση, να βοηθά τις επιχειρήσεις να καινοτομούν και να αναπτύσσονται, και να αυξάνει την εμπιστοσύνη στις διαδικτυακές υπηρεσίες, όπως η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και οι ηλεκτρονικές τραπεζικές υπηρεσίες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συμβάλει ώστε αυτό να γίνει πραγματικότητα.»

Ο Επίτροπος Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας Γκίντερ Έτινγκερ, δήλωσε τα εξής: «Ο Ψηφιακός Δείκτης δείχνει ότι οι πολίτες έχουν αλλάξει ριζικά τον τρόπο που βλέπουν ταινίες: εξακολουθούν να βλέπουν τις αγαπημένες τους σειρές στην τηλεόραση, αλλά ένα σημαντικό ποσοστό (40%) παρακολουθεί επίσης βίντεο επί παραγγελία και ταινίες στο διαδίκτυο.

Οφείλουμε να προσαρμοζόμαστε στις ανάγκες των πολιτών και θα πρέπει να σκεφθούμε πώς να αναπροσαρμόσουμε την πολιτική μας.»

Ο Ψηφιακός Δείκτης αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταρτίζει επί του παρόντος τη στρατηγική της για την Ψηφιακή Ενιαία Αγορά, η οποία αναμένεται να ανακοινωθεί τον Μάιο.

Η στρατηγική αυτή αποσκοπεί στο να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τους Ευρωπαίους πολίτες και τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις ώστε να αξιοποιούν καλύτερα τις μεγάλες δυνατότητες που προσφέρει η ψηφιακή τεχνολογία πέραν των συνόρων.

Δημιουργώντας μια Ψηφιακή Ενιαία Αγορά, η Ευρώπη μπορεί να επιτύχει πρόσθετη ανάπτυξη έως και 250 δισ. ευρώ και να δημιουργήσει εκατοντάδες χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια.

Νέα Οδηγία μειώνει τα κόστη ηλεκτρονικών πληρωμών

Νέα οδηγία που υπερψήφισε το ΕΚ θα καταστήσει πιο ασφαλείς τις πληρωμές μέσω διαδικτύου, θέτοντας νέους κανόνες για την προστασία των δεδομένων και την ευθύνη όλων των διαδικτυακών παροχών υπηρεσιών πληρωμών.

«Η αγορά των υπηρεσιών πληρωμών στην ΕΕ παραμένει κατακερματισμένη και ακριβή, κοστίζοντας ετησίως 130 δισ. ευρώ, ή πάνω από 1% του ΑΕΠ της ΕΕ. Η ευρωπαϊκή οικονομία δεν μπορεί να αντέξει τα έξοδα αυτά, εάν θέλει να είναι ανταγωνιστική σε παγκόσμιο επίπεδο», δήλωσε ο εισηγητής του ΕΚ Antonio Tajani (ΕΛΚ, Ιταλία), προσθέτοντας ότι «το νέο κανονιστικό πλαίσιο θα μειώσει τα κόστη, θα βελτιώσει την ασφάλεια των πληρωμών και θα διευκολύνει

την εμφάνιση νέων παραγόντων στην αγορά και νέων καινοτόμων μεθόδων πληρωμών».

Χρήση τρίτων παροχών για τη μείωση του κόστους πληρωμής

Όποιος χρησιμοποιεί έναν online λογαριασμό θα έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει λογισμικό πληρωμών, συσκευές και εφαρμογές που παρέχονται από εξουσιοδοτημένο πάροχο/τρίτο μέρος. Ο πάροχος αυτός θα μπορεί να εκτελεί τις πληρωμές εξ ονόματός του πελάτη του.

Για παράδειγμα, άτομα που δεν έχουν πιστωτική ή χρεωστική κάρτα θα μπορούν πλέον να δίνουν εντολή σε νεοεισερχόμενες εταιρίες στην αγορά, όπως η Sofort στη Γερμανία, η Trustly στις Σκανδιναβικές χώρες και η INTEAL στην Ολλανδία να χρησιμοποιούν τα τραπεζικά στοιχεία τους προκειμένου να κάνουν τις πληρωμές χρησιμοποιώντας τους τραπεζικούς τους λογαριασμούς.

Οι επιβαλλόμενες επιβαρύνσεις, από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το άμεσο κόστος. Θα απαγορεύεται επίσης η επιβολή επιβαρύνσεων για τη χρήση μέσων πληρωμών, όπως οι πιστωτικές και οι χρεωστικές κάρτες, στα οποία εφαρμόζονται ήδη διατραπεζικές προμήθειες.

Ασφαλέστερες πληρωμές

Η τράπεζα που διαχειρίζεται το λογαριασμό ενός πελάτη θα μπορεί «να αρνηθεί σε πάροχο υπηρεσιών πληροφοριών ή σε πάροχο υπηρεσιών εκκίνησης πληρωμών την πρόσβαση σε λογαριασμό πληρωμών, για αντικειμενικά δικαιολογημένους και δεόντως τεκμηριωμένους λόγους» οι οποίοι έχουν κοινοποιηθεί στις εποπτικές αρχές. Η διάταξη αυτή θα αποκλείσει ουσιαστικά την οποιαδήποτε δυνατότητα των τραπεζών να θέτουν εμπόδια εισόδου στην αγορά για τις νέες υπηρεσίες πληρωμών.

Οι νέοι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, από την πλευρά τους, θα πρέπει να εξασφαλίζουν τον ασφαλή έλεγχο της ταυτότητας του χρήστη εξαλείφοντας τους όποιους κινδύνους εξαπάτησης. Θα πρέπει να διασφαλίζουν επίσης ότι η μεταφορά των προσωπικών δεδομένων ενός χρήστη πραγματοποιείται μόνο μέσω ασφαλών διαύλων και ότι η όποια κοινοποίηση τους θα γίνεται μόνο με τη συγκατάθεση του χρήστη.

Σε περίπτωση μη εξουσιοδοτημένης πληρωμής από κάποιον λογαριασμό, ο κάτοχός του δεν θα χάνει πάνω από 50 ευρώ εάν το μέσο πληρωμής έχει χαθεί, κλαπεί ή υπεξαιρεθεί. Ένας πάροχος υπηρεσιών που δεν προλαμβάνει την περίπτωση μιας τέτοιας απάτης μετά την κοινοποίηση της απώλειας από το

χρήστη, ή δεν εξασφαλίζει την ορθή και ασφαλή ταυτοποίηση των στοιχείων του χρήστη, θα θεωρείται υπεύθυνος για τις απώλειες του πελάτη του και θα καλείται να καλύψει την οικονομική ζημία που αυτός υπέστη.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ -ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η νέα οδηγία θα πρέπει τώρα να εγκριθεί και επισήμως από τα κράτη μέλη της ΕΕ προκειμένου να τεθεί άμεσα σε ισχύ.

Η ΕΕ αναπτύσσει δραστηριότητα σε ποικίλους τομείς πολιτικής, από τα ανθρώπινα δικαιώματα μέχρι το εμπόριο και τις μεταφορές. Επιλέξτε έναν από τους παρακάτω τομείς πολιτικής για να ενημερωθείτε συνοπτικά για τις δραστηριότητες της ΕΕ στο συγκεκριμένο τομέα και να βρείτε χρήσιμους συνδέσμους για τα αρμόδια όργανα, τη νομοθεσία και τα συναφή έγγραφα.

Ανάπτυξη και συνεργασία

Τα μισά και πλέον χρήματα που δαπανώνται για την παροχή αναπτυξιακής βοήθειας παγκοσμίως προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της. Έτσι, η ΕΕ μαζί με τα κράτη μέλη της αποτελούν τον σημαντικότερο χορηγό βοήθειας στον κόσμο. Το μεγαλύτερο μέρος της βοήθειας χορηγείται στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τις χώρες με χαμηλό εισόδημα.

Πόσα δαπανά η ΕΕ για την ανάπτυξη;

Το 2013, η ΕΕ κατέβαλε 56,2 δισ. ευρώ για αναπτυξιακή βοήθεια. Πρόκειται για βοήθεια από κονδύλια της ΕΕ σε συνδυασμό με βοήθεια που παρασχέθηκε από τους εθνικούς προϋπολογισμούς των κρατών μελών της Ένωσης.

Το ποσό αυτό ισοδυναμεί με το 0,43% του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) της ΕΕ. Τα κράτη μέλη δεσμεύθηκαν να πετύχουν τον στόχο του 0,7% του ΑΕΕ έως το 2015.

Εξάλειψη της φτώχειας μέσα στη νέα χιλιετία

Πρωταρχικός στόχος της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ είναι η ριζική εξάλειψη της φτώχειας με την υιοθέτηση μιας βιώσιμης πολιτικής. Η πολιτική αυτή βασίζεται στους 8 Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας (ΑΣΧ) που συμφωνήθηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη. Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) español (es) français (fr) . Στους στόχους αυτούς συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, η μείωση της έσχατης φτώχειας κατά το ήμισυ, η ανάσχεση της εξάπλωσης του HIV/AIDS και η εξασφάλιση πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για όλους.

Ο αριθμός των ατόμων που ζουν σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας έχει μειωθεί κατά 600 εκατομμύρια σε σχέση με το 1990, αλλά λιγότερη πρόοδος έχει

σημειωθεί στην επίτευξη άλλων στόχων, ιδίως στη μείωση των θανάτων μητέρων και βρεφών κατά τον τοκετό και στην παροχή καθαρού πόσιμου νερού. Η ΕΕ δεσμεύθηκε να διαθέσει ένα επιπλέον δισεκατομμύριο ευρώ για την επίτευξη των στόχων με τη μικρότερη πρόοδο σε 79 χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού Ωκεανού.

Πρώτηση της ανάπτυξης το 2015

Η ΕΕ ανακήρυξε το 2015 Ευρωπαϊκό Έτος για την Ανάπτυξη. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους αυτού, θα πραγματοποιηθεί ενημερωτική εκστρατεία σχετικά με τους αποδέκτες της αναπτυξιακής βοήθειας που παρέχει η ΕΕ και το πώς αυτή συμβάλλει στην καταπολέμηση της φτώχειας. Η εκστρατεία αυτή έχει επίσης ως στόχο να εξηγήσει με ποιους τρόπους επωφελούμαστε όλοι μας από την αντιμετώπιση της φτώχειας σε άλλες χώρες τους κόσμου και να εμπνεύσει περισσότερους Ευρωπαίους να συμμετάσχουν στις αναπτυξιακές προσπάθειες.

Η ατζέντα μετά το 2015

Οι σημερινοί ΑΣΧ θα πάψουν να ισχύουν και το 2015 θα αντικατασταθούν από ένα νέο πλαίσιο. Τον Ιούνιο του 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ένα νέο έγγραφο πολιτικής με τίτλο «Αξιοπρεπής ζωή για όλους: από το όραμα στη συλλογική δράση» Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου [English \(en\)](#) . Το έγγραφο αυτό περιγράφει την ατζέντα της ΕΕ μετά το 2015 όσον αφορά την εξάλειψη της φτώχειας και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, περιλαμβανομένης της ανάγκης για μια νέα παγκόσμια σύμπραξη στον τομέα αυτό.

Βοηθώντας τις χώρες και τα άτομα να νικήσουν τη φτώχεια με τις δικές τους δυνάμεις

Η ΕΕ έχει στηρίξει τις προσπάθειες πολλών χωρών να καταπολεμήσουν τη φτώχεια και να οικοδομήσουν ένα καλύτερο μέλλον για τους πολίτες τους. Οι προσπάθειες αυτές είναι συνήθως μακροχρόνιες.

Ανατολικό Τιμόρ — ένα υγιεινό περιβάλλον για τα παιδιά της χώρας

Μία από τις κυριότερες προκλήσεις για την ανάπτυξη της υπαίθρου στο Ανατολικό Τιμόρ είναι η έλλειψη πρόσβασης σε ασφαλές νερό και αποχετευτικές εγκαταστάσεις. Πολλά παιδιά κάτω των πέντε ετών πεθαίνουν εξαιτίας λοιμώξεων που μεταδίδονται μέσω του νερού, προκαλούν διάρροια και οξείες αναπνευστικές παθήσεις, και θα μπορούσαν να έχουν προληφθεί.

Ένα πρόγραμμα της ΕΕ έχει ως στόχο να δώσει σε περισσότερα από 5.000 νοικοκυριά πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό. Δραστηριότητες που αφορούν τις τοπικές κοινότητες και σχολεία βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη. Οι οικογένειες ενθαρρύνονται να κατασκευάσουν αποχωρητήρια, έτσι ώστε να αυξηθεί το ποσοστό πρόσβασης σε τουαλέτες από το 35% στο 65%.

Διαβάστε την ιστορία της Λουντιβίνα Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) , ενός από τα παιδιά που είδαν τη ζωή τους να βελτιώνεται χάρη στο πρόγραμμα αυτό.

Βοηθώντας τους ανθρώπους να αποφασίζουν για το μέλλον τους

Στόχος της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ είναι να αναλάβουν οι ίδιοι οι μειονεκτούντες πληθυσμοί των αναπτυσσόμενων χωρών την ευθύνη για την ανάπτυξη τους. Αυτό σημαίνει:

να αντιμετωπιστούν τα αίτια της μειονεκτικής τους θέσης, όπως η περιορισμένη πρόσβαση σε τρόφιμα, σε πόσιμο νερό, στην εκπαίδευση, στην υγεία, στην απασχόληση, στη γη, στις κοινωνικές υπηρεσίες, στις υποδομές, καθώς και σε ένα υγιεινό περιβάλλον

να εξαλειφθούν οι ασθένειες και να βελτιωθεί η πρόσβαση σε φθηνά φάρμακα για την καταπολέμηση επιδημιών, όπως το HIV/AIDS

να μειωθεί το χρέος των αναπτυσσόμενων χωρών, έτσι ώστε αυτές να διαθέτουν περισσότερα χρήματα για δημόσιες επενδύσεις ζωτικής σημασίας, αντί να πληρώνουν τόκους σε πλούσιους δανειστές των βιομηχανικών κρατών να προωθηθούν στρατηγικές αυτοβοήθειας και εξάλειψης της φτώχειας,

να στηριχθεί η διαδικασία εκδημοκρατισμού,

να γίνονται σε μεγαλύτερο βαθμό σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της ισότητας των φύλων,

να δημιουργηθεί ένα πιο σταθερό οικονομικό περιβάλλον, στο οποίο οι επιχειρήσεις θα μπορούν να αναπτυχθούν και να δημιουργήσουν θέσεις απασχόλησης.

Παραδείγματα από την Αφρική

Πρόληψη του ακρωτηριασμού γυναικείων γεννητικών οργάνων

Εκατομμύρια κορίτσια και γυναίκες σε όλο τον κόσμο εξακολουθούν να διατρέχουν κίνδυνο ακρωτηριασμού των εξωτερικών γεννητικών τους οργάνων, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες. Ωστόσο, σημειώνεται πρόοδος. Για παράδειγμα, χάρη σε πρόγραμμα που υλοποίησε η ΕΕ από κοινού με τη

UNICEF στη Σενεγάλη, πάνω από 5.300 κοινότητες σταμάτησαν την πρακτική αυτή μέσα σε κάτι λιγότερο από δέκα χρόνια. Το εθνικό σχέδιο δράσης της Σενεγάλης για την εξάλειψη του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων μέχρι τα τέλη του 2015 αναμένεται ότι θα βοηθήσει τη Σενεγάλη να γίνει η πρώτη χώρα στον κόσμο που θα ανακοινώσει την πλήρη εγκατάλειψη της πρακτικής αυτής.

Το παραπάνω πρόγραμμα αποτελεί μέρος μιας πρωτοβουλίας που συνέβαλε στην αποφυγή του ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων χιλιάδων γυναικών στην Αίγυπτο, την Αιθιοπία, την Ερυθραία, τη Σενεγάλη και το Σουδάν.

Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις

Η αρμοδιότητα για θέματα απασχόλησης και κοινωνικής πολιτικής εναπόκειται κατά κύριο λόγο στις εθνικές κυβερνήσεις. Η χρηματοδότηση της ΕΕ στηρίζει και συμπληρώνει τις προσπάθειές τους.

Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της γήρανσης του πληθυσμού, η κοινωνική πολιτική και η πολιτική απασχόλησης της ΕΕ έχουν ως σκοπό:

να διευκολύνουν τη μετάβαση από το σχολείο στην εργασία

να διευκολύνουν την εξεύρεση εργασίας

να εκσυγχρονίσουν τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης

να διευκολύνουν τη διακίνηση των εργαζομένων εντός της ΕΕ

να μειώσουν τη φτώχεια

να προστατεύσουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Επίσης, η ΕΕ:

συντονίζει και παρακολουθεί τις εθνικές πολιτικές

ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με την κοινωνική ένταξη, την καταπολέμηση της φτώχειας και τις συντάξεις

στηρίζει την κατάρτιση, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την επιχειρηματικότητα

θεσπίζει νομοθεσία σχετικά με τα δικαιώματα των εργαζομένων, τις διακρίσεις στην εργασία και τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως, και παρακολουθεί την εφαρμογή τους.

Απασχόληση

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνει τις εθνικές κυβερνήσεις:

να δημιουργούν ευκαιρίες απασχόλησης

να μειώνουν τις ανισότητες που παρατηρούνται στην αγορά εργασίας

να στηρίζουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας τους

να παρακολουθούν τις πολιτικές απασχόλησης των χωρών της ΕΕ.

Δικαιώματα των εργαζομένων

Έχει θεσπιστεί ευρωπαϊκή νομοθεσία που περιορίζει τις ώρες εργασίας, καταπολεμά τις διακρίσεις, προωθεί ασφαλέστερες συνθήκες στον χώρο εργασίας και κατοχυρώνει την καταβολή αποζημιώσεων για τραυματισμούς κατά την εργασία.

Κοινωνική προστασία και ένταξη

Η ΕΕ προωθεί την κοινωνική προστασία και ένταξη παρέχοντας και συντονίζοντας μέσα χρηματοδότησης που σκοπό έχουν να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να επενδύσουν στο ανθρώπινο δυναμικό — σε τομείς όπως η παιδική μέριμνα, η υγειονομική περίθαλψη, η κατάρτιση, η προσβασιμότητα των υποδομών, η εξεύρεση εργασίας – καθώς και να μεταρρυθμίσουν τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Δεξιότητες

Καθώς οι απαιτούμενες δεξιότητες και προσόντα μεταβάλλονται με την πάροδο του χρόνου, η ΕΕ έχει αναπτύξει μια σειρά από πρωτοβουλίες με στόχο:

την ανάπτυξη των απαιτούμενων δεξιοτήτων

τη διαχείριση της διαθεσιμότητας των απαιτούμενων δεξιοτήτων με στόχο την πρόληψη τυχόν κενών και αναντιστοιχιών

τη διευκόλυνση της επίσημης αναγνώρισης των προσόντων στο εξωτερικό, ώστε οι πολίτες να μπορούν να ζουν, να σπουδάζουν και να εργάζονται οπουδήποτε στην Ευρώπη.

Ζωή και εργασία στο εξωτερικό

Η ΕΕ και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών συνεργάζονται με σκοπό τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης σε όλη την ΕΕ, έτσι ώστε οι εργαζόμενοι να συνεχίζουν να λαμβάνουν συντάξεις και επιδόματα κοινωνικής ασφάλισης όταν αλλάζουν δουλειά και εργάζονται σε άλλες χώρες της ΕΕ. Το EURES — το δίκτυο των ευρωπαϊκών υπηρεσιών απασχόλησης – διευκολύνει τις επιχειρήσεις να προσλαμβάνουν άτομα από το εξωτερικό, αλλά και τους πολίτες να βρίσκουν δουλειά σε άλλες χώρες.

Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)

Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (TEBA)

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI), στο οποίο εντάσσονται οι μηχανισμοί:

PROGRESS

EURES

Άξονας μικροχρηματοδότησης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Γεωργία

Η γεωργική πολιτική της ΕΕ — η λεγόμενη Κοινή Γεωργική Πολιτική — εξυπηρετεί πολλούς σκοπούς:

βοηθά τους γεωργούς να παράγουν επαρκείς ποσότητες τροφίμων για την Ευρώπη

μεριμνά για την ασφάλεια των τροφίμων αυτών (π.χ. μέσω της ιχνηλασιμότητας) προστατεύει τους αγρότες από την υπερβολική αστάθεια των τιμών και τις κρίσεις της αγοράς

βοηθά τους αγρότες να επενδύουν στον εκσυγχρονισμό των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων

στηρίζει τη βιωσιμότητα των αγροτικών κοινοτήτων με τη διαφοροποίηση της οικονομίας

συμβάλλει στη δημιουργία και διατήρηση θέσεων εργασίας στον κλάδο των τροφίμων

προστατεύει το περιβάλλον & μεριμνά για την καλή μεταχείριση των ζώων.

Αλλαγές στη γεωργική πολιτική

Η γεωργική πολιτική της ΕΕ έχει εξελιχθεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες για να βοηθήσει τους αγρότες να αντιμετωπίζουν επιτυχώς τις νέες προκλήσεις, αλλά και για να ανταποκρίνονται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των καταναλωτών. Οι διαδοχικές μεταρρυθμίσεις είχαν ως αποτέλεσμα οι αγρότες να βασίζονται σήμερα τις αποφάσεις τους σχετικά με την παραγωγή περισσότερο στη ζήτηση της αγοράς παρά στις αποφάσεις των Βρυξελλών.

Οι πλέον πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, του 2013, δίνουν έμφαση κυρίως στα εξής:

πιο φιλοπεριβαλλοντικές γεωργικές πρακτικές

έρευνα και διάδοση γνώσεων

δικαιότερο σύστημα ενισχύσεων για τους αγρότες

ενίσχυση της θέσης των γεωργών στην τροφική αλυσίδα.

Άλλες σημαντικές πτυχές είναι οι εξής:

διευκόλυνση των καταναλωτών να επιλέγουν τα τρόφιμά τους πλήρως ενημερωμένοι, μέσω ευρωπαϊκών μηχανισμών σήμανσης της ποιότητας. Η σήμανση αυτή – αναγραφή της γεωγραφικής προέλευσης και της χρήσης παραδοσιακών μεθόδων ή συστατικών (π.χ. βιολογική γεωργία) – συμβάλλει επίσης ώστε τα γεωργικά προϊόντα της ΕΕ να είναι ανταγωνιστικά στις παγκόσμιες αγορές.

προώθηση της καινοτομίας στους τομείς της παραγωγής και της μεταποίησης τροφίμων (με τη βοήθεια ευρωπαϊκών ερευνητικών σχεδίων) με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, π.χ. με τη χρήση γεωργικών υποπροϊόντων και αποβλήτων για παραγωγή ενέργειας

οικοδόμηση σχέσεων θεμιτού εμπορίου με τις αναπτυσσόμενες χώρες – με την αναστολή των γεωργικών εξαγωγικών επιδοτήσεων και τη διευκόλυνση των αναπτυσσόμενων χωρών να εξαγουν τα προϊόντα τους στην ΕΕ.

Μελλοντικές προκλήσεις

Η παγκόσμια παραγωγή τροφίμων πρέπει να διπλασιαστεί μέχρι το 2050 ώστε να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που θα προκύψουν από την αύξηση του πληθυσμού και την αυξημένη κατανάλωση ζωικών προϊόντων από τους πλουσιότερους καταναλωτές – αλλά και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής (απώλεια βιοποικιλότητας, υποβάθμιση της ποιότητας του εδάφους και του νερού).

Πολιτική μας είναι να διευκολύνουμε τους αγρότες παρέχοντάς τους συμβουλευτική υποστήριξη για επενδύσεις και καινοτομίες.

Χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής γεωργίας

Η γεωργία είναι ένας τομέας πολιτικής όπου οι κυβερνήσεις των χωρών της ΕΕ έχουν συμφωνήσει να μοιράζονται πλήρως την ευθύνη - καθώς και την αναγκαία δημόσια χρηματοδότηση. Έτσι, αντί η οικονομική πολιτική και η χρηματοδοτική στήριξη να αποφασίζονται από κάθε επιμέρους χώρα, την ευθύνη για τις πολιτικές αυτές έχει η ΕΕ στο σύνολό της.

Το μερίδιο των γεωργικών δαπανών στον προϋπολογισμό της ΕΕ έχει μειωθεί σημαντικά από 70%, που ήταν το μέγιστο ποσοστό και σημειώθηκε τη δεκαετία του '70, σε 38% περίπου σήμερα. Αυτό αντανάκλα την επέκταση των

δραστηριοτήτων της ΕΕ σε άλλους τομείς και την εξοικονόμηση πόρων χάρη σε διάφορες μεταρρυθμίσεις. Από το 2004 και μετά, για παράδειγμα, η ΕΕ έχει αποκτήσει 13 νέα κράτη μέλη χωρίς να αυξηθούν καθόλου οι γεωργικές δαπάνες.

Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις

Όλοι οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να εγκαθίστανται σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ένωσης. Η διέλευση των συνόρων των κρατών μελών σχεδόν δεν γίνεται αντιληπτή, χάρη στη Συνθήκη του Σένγκεν με την οποία καταργήθηκαν οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα της Ένωσης (με εξαίρεση τη Βουλγαρία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία, την Κροατία, την Κύπρο, και τη Ρουμανία).

Παράλληλα, η ΕΕ λαμβάνει μέτρα για να προστατεύει τους πολίτες από το διεθνές έγκλημα και την τρομοκρατία, αλλά και για να εξασφαλίζει την πρόσβασή τους στο τοπικό σύστημα απονομής της δικαιοσύνης, καθώς και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους σε όλη την ΕΕ.

Εγγύηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων

Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ ορίζει όλα τα ατομικά, αστικά, πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα που απορρέουν από την ευρωπαϊκή ιθαγένεια. Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου Deutsch (de) English (en) français (fr) της ΕΕ βοηθά τους υπευθύνους για τη χάραξη πολιτικής να καταρτίσουν νέους νόμους και παράλληλα ευαισθητοποιεί το κοινό σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Η ΕΕ ενεργεί για λογαριασμό των πολιτών της με σκοπό να αποτρέψει τις διακρίσεις λόγω φύλου ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεπιοθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού. Σε μια εποχή που το ίντερνετ είναι "πανταχού παρόν", η ΕΕ αγωνίζεται να προστατίσει το δικαίωμα όλων στην προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Συνεργασία μεταξύ των δικαστικών αρχών

Όταν ταξιδεύετε εντός της ΕΕ, έχετε το δικαίωμα της άνευ όρων πρόσβασης στο δικαστικό σύστημα της χώρας στην οποία βρίσκεστε. Αυτό σημαίνει, αντίστροφα, ότι οι εγκληματίες δεν μπορούν να αποφύγουν τις συνέπειες των εγκληματικών τους πράξεων διασχίζοντας απλώς και μόνον τα σύνορα.

Η συνεργασία μεταξύ των εθνικών δικαστικών αρχών έχει εντατικοποιηθεί, ώστε οι νομικές αποφάσεις που λαμβάνονται σε ένα κράτος μέλος να αναγνωρίζονται και να εφαρμόζονται σε όλα τα άλλα. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στις αστικές υποθέσεις που αφορούν διαζύγια, επιμέλεια παιδιών, αξιώσεις διατροφής ή ακόμη χρεωκοπία και απλήρωτους λογαριασμούς, όταν οι εμπλεκόμενοι ζουν σε διαφορετικές χώρες.

Για την καταπολέμηση σοβαρών εγκλημάτων, όπως η διαφθορά, η διακίνηση και διανομή ναρκωτικών και η τρομοκρατία, η ΕΕ καθιέρωσε το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο.

Το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) αντικατέστησε τις μακρές διαδικασίες έκδοσης, έτσι ώστε οι ύποπτοι ή καταδικασμένοι εγκληματίες που έχουν διαφύγει στο εξωτερικό να είναι δυνατό να εκδοθούν στη χώρα όπου δικάστηκαν ή πρόκειται να δικαστούν.

Άσυλο και μετανάστευση

Η θέσπιση κοινών ελάχιστων προτύπων και διαδικασιών για τους αιτούντες άσυλο Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) σκοπό έχει να εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας γι' αυτούς που το χρειάζονται, αλλά και να αποτρέψει την κατάχρηση των εθνικών συστημάτων παροχής ασύλου. Π.χ. οι σχετικοί κανόνες ορίζουν πώς και πού πρέπει να γίνεται η επεξεργασία των αιτήσεων, τα πρότυπα που ισχύουν για την υποδοχή αιτούντων άσυλο, το καθεστώς των ατόμων στα οποία χορηγείται άσυλο και ο ρόλος των εθνικών αρχών στην εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεων.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ εργάζονται επίσης για την ανάπτυξη μιας συνεκτικής ευρωπαϊκής πολιτικής για τους μετανάστες Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) η οποία θα αξιοποιεί τις δυνατότητες της νόμιμης μετανάστευσης, ενώ παράλληλα θα αντιμετωπίζει επιτυχώς τις προκλήσεις της λαθρομετανάστευσης. Στόχος είναι να ληφθούν υπόψη οι προτεραιότητες και οι ανάγκες κάθε χώρας της ΕΕ, και να ενθαρρυνθεί η ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών στις κοινωνίες υποδοχής τους.

Η ΕΕ επιδιώκει επίσης να συνεργαστεί με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης των μεταναστών, έτσι ώστε να γίνεται καλύτερη διαχείριση της νόμιμης μετανάστευσης και να αναχαιπισθεί η λαθρομετανάστευση, να βελτιωθεί η σχέση

μεταξύ μετανάστευσης και ανάπτυξης, να ενισχυθεί το κράτος δικαίου και να προαχθεί ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις χώρες αυτές.

Για να μπορούν οι πολίτες να κυκλοφορούν ελεύθερα σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, πρέπει να διενεργούνται αποτελεσματικοί έλεγχοι σε όλα τα σημεία εισόδου στην ΕΕ. Οι χώρες της ΕΕ συνεργάζονται για να βελτιώσουν την ασφάλεια μέσω καλύτερων ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα, ενώ παράλληλα διευκολύνουν την είσοδο στην ΕΕ των ατόμων που έχουν δικαίωμα εισόδου. Την επιχειρησιακή συνεργασία των χωρών της ΕΕ διαχειρίζεται ο οργανισμός για τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, FRONTEX Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) .

Στρατηγική ασφάλειας της ΕΕ

Οι ευρωπαϊκές πολιτικές στον τομέα των εσωτερικών υποθέσεων επικεντρώνονται στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) και του οργανωμένου εγκλήματος Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) , της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο και της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης, εστιάζοντας ιδίως στο λαθρεμπόριο πυροβόλων όπλων Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) , τη σωματεμπορία Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) και τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) .

Η στρατηγική εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ στοχεύει στη βελτίωση της εσωτερικής ασφάλειας μέσω της συνεργασίας για την επιβολή του νόμου, τη διαχείριση των συνόρων, την πολιτική προστασία και τη διαχείριση των καταστροφών.

Μέρος της στρατηγικής είναι η θέσπιση νομοθεσίας καθώς και η καθιέρωση μεθόδων αναχαίτισης του οργανωμένου εγκλήματος -βαρώνιοι των ναρκωτικών, σωματέμποροι, άτομα που ξεπλένουν βρώμικο χρήμα, τρομοκράτες-, έτσι ώστε να μην εκμεταλλεύονται τις ελευθερίες που προσφέρει η ΕΕ. Στόχος της στρατηγικής είναι επίσης η ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών δυνάμεων των κρατών μελών, ιδίως στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol)

Εκπαίδευση, κατάρτιση και νεολαία

Οι χώρες της ΕΕ έχουν την ευθύνη των συστημάτων που εφαρμόζουν στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης, αλλά η ΕΕ τις βοηθά όσον αφορά τον καθορισμό κοινών στόχων και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Το νέο πρόγραμμα Erasmus+ σχεδιάστηκε για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων μέσω της βελτίωσης των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητάς τους.

Δυνατότητες για τους νέους

Η στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία προωθεί την ισότητα των ευκαιριών για τους νέους τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην απασχόληση, ενθαρρύνοντάς τους παράλληλα να έχουν ενεργό συμμετοχή στα κοινά.

Erasmus+ – Εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, νεολαία και αθλητισμός

Συνολικός προϋπολογισμός: 14,7 δισ. (40% επιπλέον σε σχέση με την προηγούμενη χρηματοδοτική περίοδο, που έληξε το 2013)

Χάρη στο ποσό αυτό, πάνω από 4 εκατ. άτομα (νέοι ως επί το πλείστον) θα μπορέσουν να σπουδάσουν, να αποκτήσουν επαγγελματική κατάρτιση, επαγγελματική εμπειρία ή να φύγουν ως εθελοντές στο εξωτερικό

Το πρόγραμμα θα βοηθήσει επίσης πάνω από 125.000 οργανώσεις να συνεργαστούν με ομολόγους τους σε άλλες χώρες για την εφαρμογή καινοτόμων και εκσυγχρονισμένων μεθόδων διδασκαλίας και απασχόλησης των νέων.

Europass - Τυποποιημένο βιογραφικό σημείωμα

Το Europass είναι ένα σύνολο εγγράφων που βοηθούν τους υποψηφίους να παρουσιάσουν τις δεξιότητες και τα προσόντα τους χρησιμοποιώντας έναν τυποποιημένο μορφότυπο που ισχύει για όλη την Ευρώπη. Αυτό επιτρέπει στους εργοδότες να κατανοούν τα προσόντα ενδιαφερομένων από άλλες χώρες και στους εργαζομένους να κάνουν αίτηση για θέση εργασίας στο εξωτερικό.

Βιογραφικό σημείωμα (CV)

Διαβατήριο Γλωσσομάθειας: εργαλείο αυτοαξιολόγησης των γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων

Κινητικότητα Europass: καταγράφει τον χρόνο σπουδών στο εξωτερικό

Συμπλήρωμα πιστοποιητικού Europass: δεξιότητες που αποδεικνύονται με πιστοποιητικά επαγγελματικής κατάρτισης

Συμπλήρωμα διπλώματος Europass: καταγράφει τα επιτεύγματα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Ευρωπαϊκό Διαβατήριο Δεξιοτήτων: μια ολοκληρωμένη εικόνα των προσόντων και δεξιοτήτων

Επαγγελματικά προσόντα - Συγκρισιμότητα και αναγνώριση

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) διευκολύνει τη σύγκριση διαφόρων εθνικών επαγγελματικών προσόντων συνδέοντας το επίπεδο εξετάσεων και εκπαίδευσης με ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς. Έχει σχεδιαστεί για να βοηθά τους Ευρωπαίους να σπουδάζουν και να εργάζονται στο εξωτερικό.

Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Μέσω της Διαδικασίας της Κοπεγχάγης οι ευρωπαϊκές χώρες (περιλαμβανομένων όλων των χωρών της ΕΕ), τα σωματεία των εργαζομένων και οι εργοδότες συνεργάζονται για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης. Αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας ήταν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ακαδημαϊκών Μονάδων και το δίκτυο διασφάλισης ποιότητας Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) , που βοηθούν τους Ευρωπαίους να σπουδάζουν και να εργάζονται στο εξωτερικό.

Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Η "Διαδικασία της Μπολόνιας" και ο Ευρωπαϊκός Χώρος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) σκοπό έχουν να διευκολύνουν τη μετακίνηση από το ένα ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό σύστημα στο άλλο εντός της Ευρώπης, προωθώντας την αμοιβαία αναγνώριση των σπουδαστικών περιόδων και την καθιέρωση συγκρίσιμων προσόντων και ενιαίων ποιοτικών προτύπων.

Καινοτομία και επιχειρηματικότητα

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)

Αποστολή του EIT Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) είναι να προωθεί τη συνεργασία ανάμεσα στα καλύτερα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα ερευνητικά κέντρα και τις επιχειρήσεις της Ευρώπης με στόχο την επίλυση μεγάλων κοινωνικών προβλημάτων.

Έρευνα - Πρόγραμμα "MarieSkłodowska-Curie"

Το πρόγραμμα MarieSkłodowska-Curie χρηματοδοτεί την εξέλιξη της σταδιοδρομίας και την κατάρτιση ερευνητών σε όλα τα επιστημονικά πεδία,

βοηθώντας τους κυρίως να σπουδάσουν και να εργαστούν σε διάφορες χώρες και τομείς.

Μια αγορά χωρίς σύνορα

Στην ενιαία αγορά της ΕΕ (γνωστή και ως εσωτερική αγορά) τα πρόσωπα, τα αγαθά, οι υπηρεσίες, και τα κεφάλαια μπορούν να κυκλοφορούν σε όλη την ΕΕ εξίσου ελεύθερα όπως και στο εσωτερικό μιας χώρας. Η αμοιβαία αναγνώριση συμβάλλει ουσιαστικά στην εξάλειψη των εμποδίων στο εμπόριο.

Οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να σπουδάζουν, να ζουν, να κάνουν αγορές, να εργάζονται και να συνταξιοδοτούνται σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ, καθώς επίσης να απολαμβάνουν προϊόντα απ' όλη την Ευρώπη.

Εξάλειψη των εθνικών εμποδίων

Για να δημιουργηθεί αυτή η ενιαία αγορά, καταργήθηκαν εκατοντάδες τεχνικά, νομικά και γραφειοκρατικά εμπόδια στο ελεύθερο εμπόριο και την ελεύθερη κυκλοφορία ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ, με αποτέλεσμα να μπορούν οι επιχειρήσεις να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους.

Χάρη στον ανταγωνισμό μειώθηκαν οι τιμές και αυξήθηκαν οι επιλογές των καταναλωτών:

οι τηλεφωνικές κλήσεις στην Ευρώπη κοστίζουν σήμερα πολύ λιγότερο απ' ό,τι κόστιζαν πριν από δέκα χρόνια.

πολλοί αεροπορικοί ναύλοι μειώθηκαν σημαντικά και δημιουργήθηκαν νέες αεροπορικές συνδέσεις.

πολλά νοικοκυριά και επιχειρήσεις μπορούν να επιλέγουν σήμερα τον προμηθευτή ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου.

Παράλληλα, με τη βοήθεια των ευρωπαϊκών αρχών ανταγωνισμού και των ρυθμιστικών αρχών, η ΕΕ μεριμνά ώστε οι μεγαλύτερες αυτές ελευθερίες να μην υπονομεύουν τη δικαιοσύνη, την προστασία των καταναλωτών ή την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Μια τεράστια επιχειρηματική ευκαιρία

Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν πωλήσεις εντός της ΕΕ έχουν απεριόριστη πρόσβαση σε 500 περίπου εκατομμύρια καταναλωτές, γεγονός που τις βοηθά να διατηρούν την ανταγωνιστικότητά τους. Η ενιαία αγορά είναι επίσης ελκυστική για τους ξένους επενδυτές.

Η οικονομική ολοκλήρωση μπορεί να αποτελέσει ένα μεγάλο πλεονέκτημα σε περιόδους ύφεσης, παρέχοντας τη δυνατότητα στις χώρες της ΕΕ να συνεχίσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ τους, αντί να καταφεύγουν σε αυστηρά προστατευτικά μέτρα που θα επιδεινώναν την τυχόν κρίση.

Ορισμένα εμπόδια παραμένουν

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλά εμπόδια σε τομείς των οποίων η ολοκλήρωση απαιτεί περισσότερες προσπάθειες:

κατακερματισμένα εθνικά φορολογικά συστήματα παρεμποδίζουν την ολοκλήρωση της αγοράς και υπονομεύουν την αποτελεσματικότητά της
εξακολουθούν να υπάρχουν χωριστές εθνικές αγορές στους τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, της ενέργειας και των μεταφορών

το ηλεκτρονικό εμπόριο μεταξύ των χωρών της ΕΕ αναπτύσσεται με βραδύτερο ρυθμό απ' ό,τι σε εθνικό επίπεδο και υπάρχουν σημαντικές διαφορές όσον αφορά τους κανόνες, τα πρότυπα και τις πρακτικές που εφαρμόζει κάθε χώρα
ο τομέας των υπηρεσιών υστερεί σε σχέση με τις αγορές αγαθών (παρόλο που από το 2006 οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν από την έδρα τους μια σειρά υπηρεσιών στο εξωτερικό)

οι κανόνες για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων πρέπει να απλουστευθούν, ώστε οι ειδικευμένοι εργαζόμενοι να μπορούν ευκολότερα να βρίσκουν δουλειά σε άλλη χώρα της ΕΕ.

Η αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών αποτελεί ιδιαίτερη περίπτωση. Η ΕΕ επιδιώκει να οικοδομήσει έναν ισχυρό και ασφαλή χρηματοπιστωτικό τομέα και να αποτρέψει την επανάληψη της κρίσης του 2009, μέσω της εποπτείας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, της ρύθμισης σύνθετων χρηματοπιστωτικών προϊόντων και της υποχρέωσης των τραπεζών να αυξήσουν την κεφαλαιακή τους βάση. Ως αποτέλεσμα της δημιουργίας της τραπεζικής ένωσης, σε πολλά κράτη μέλη οι μηχανισμοί τραπεζικής εποπτείας και εξυγίανσης μεταφέρθηκαν από το εθνικό στο ευρωπαϊκό επίπεδο. Υπάρχουν επίσης σχέδια για τη δημιουργία μιας ένωσης κεφαλαιαγορών σε επίπεδο ΕΕ με στόχο:

τη μείωση του κατακερματισμού των χρηματοπιστωτικών αγορών

τη διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης

την ενίσχυση των ροών κεφαλαίων μεταξύ των χωρών της ΕΕ

τη βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, στη χρηματοδότηση.

Έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα

Οι πολίτες των χωρών της ΕΕ δεν χρειάζονται διαβατήριο για να ταξιδέψουν εντός του χώρου Σένγκεν, ο οποίος επί του παρόντος περιλαμβάνει 26 χώρες:

όλες τις χώρες της ΕΕ εκτός από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο, την Ιρλανδία, τη Ρουμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο

την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία

Οι χώρες Σένγκεν δεν πραγματοποιούν πλέον ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, έχουν όμως ενισχύσει τους ελέγχους στα εξωτερικά τους σύνορα.

Για μεγαλύτερη ασφάλεια στον χώρο Σένγκεν, οι χώρες αυτές αύξησαν επίσης την αστυνομική συνεργασία, ιδίως με τη δυνατότητα διασυνοριακής καταδίωξης και παρακολούθησης υπόπτων προσώπων. Το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν επιτρέπει στις εθνικές αρχές συνοριακών ελέγχων, καθώς και στις τελωνειακές και τις αστυνομικές αρχές να ανταλλάσσουν ειδοποιήσεις για καταζητούμενα ή εξαφανισμένα άτομα ή για κλεμμένα οχήματα και έγγραφα.

Οικονομικά και νομισματικά θέματα

Οι χώρες της ΕΕ συντονίζουν τις εθνικές οικονομικές πολιτικές τους ώστε να μπορούν να αναλαμβάνουν από κοινού δράση όταν βρίσκονται αντιμέτωπες με προκλήσεις, όπως οι οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κρίσεις. Ο συντονισμός αυτός είναι ακόμη εντονότερος μεταξύ των 19 χωρών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως νομισμά τους.

Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ (ανεξάρτητα από το αν βρίσκονται εντός ή εκτός της Ευρωζώνης) ανήκουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), ένα πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας που στοχεύει στην προώθηση της απασχόλησης και της διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και στη συντονισμένη αντιμετώπιση των παγκόσμιων οικονομικών και χρηματοπιστωτικών προκλήσεων.

Συντονισμένη αντιμετώπιση της κρίσης του 2008

Αφότου ξέσπασε η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση, τον Οκτώβριο του 2008, οι εθνικές κυβερνήσεις, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και η Επιτροπή καταβάλλουν από κοινού προσπάθειες ώστε:

να αποκατασταθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για οικονομική ανάπτυξη και αύξηση της απασχόλησης – με τον συντονισμό της εποπτείας και των παρεμβάσεων, καθώς και με τη

στήριξη των τραπεζών να προστατευθούν οι αποταμιεύσεις – με αύξηση των κρατικών εγγυήσεων για τραπεζικούς λογαριασμούς έως 100.000 ευρώ τουλάχιστον ανά καταθέτη και τράπεζα να διατηρηθεί η ροή πιστώσεων με προσιτούς όρους για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, και να θεσπιστεί ένα καλύτερο ευρωπαϊκό σύστημα οικονομικής και δημοσιονομικής διακυβέρνησης. Για να αποτρέψουν την εκδήλωση σοβαρών διαταραχών στο τραπεζικό τους σύστημα, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ προσέφυγαν στη διάσωση των τραπεζών τους χορηγώντας τους έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε πρωτοφανή κλίμακα. Το διάστημα 2008 - 2011, διοχετεύθηκε στο τραπεζικό σύστημα ποσό ύψους 1,6 τρισ. ευρώ, που αντιστοιχεί στο 13% του ετήσιου ΑΕΠ της ΕΕ, υπό μορφή εγγυήσεων ή άμεσων κεφαλαίων.

Για να διαφυλάξει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να εξαλείψει τις εντάσεις στις αγορές κρατικών χρεογράφων της Ευρωζώνης, η ΕΕ δημιούργησε επίσης ένα δίκτυ ασφαλείας για τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν δυσκολίες: τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) , ο οποίος αντικατέστησε τους προηγούμενους προσωρινούς μηχανισμούς και είναι πλέον το μεγαλύτερο πολυμερές χρηματοπιστωτικό όργανο παγκοσμίως, με πραγματική δανειοδοτική ικανότητα έως και 500 δισ. ευρώ.

Επίσης, το διάστημα 2011-2013, η ΕΕ θέσπισε νέους, αυστηρότερους κανόνες (συμπεριλαμβανομένης διεθνούς συνθήκης) για να ελέγχει αποτελεσματικότερα το δημόσιο χρέος και τα ελλείμματα – μεριμνώντας ώστε οι κυβερνήσεις να μην δαπανούν πέραν των δυνατοτήτων τους.

Οι κανόνες αυτοί βασίζονται στο κυριότερο εργαλείο της ΕΕ για την εγγύηση της οικονομικής σταθερότητας και της δημοσιονομικής πειθαρχίας, το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), και ενισχύουν την εφαρμογή του:

δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στη μείωση των υψηλών επιπέδων δημόσιου χρέους τροποποιώντας τη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος, Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) ώστε να μπορεί να ενεργοποιείται όχι μόνο λόγω ύπαρξης ελλείμματος σε ένα συγκεκριμένο έτος, αλλά και λόγω βαθύτερων υποκείμενων τάσεων του δημόσιου χρέους.

δρομολογώντας έναν ετήσιο κύκλο συντονισμού της οικονομικής πολιτικής, υπό την καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάθε χρόνο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβαίνει σε διεξοδική ανάλυση των προγραμμάτων οικονομικών

μεταρρυθμίσεων των κρατών μελών της ΕΕ και παρέχει συστάσεις για τους επόμενους 12-18 μήνες.

Επιβάλλοντας αυστηρότερους δημοσιονομικούς κανόνες, μεταξύ άλλων, σημαντικές κυρώσεις για τις χώρες της Ευρωζώνης που παραβιάζουν τους δημοσιονομικούς κανόνες.

Θεσπίζοντας νέες ρυθμίσεις για την παρακολούθηση επικίνδυνων οικονομικών ανισορροπιών – όπως οι «φούσκες» των τιμών των περιουσιακών στοιχείων (τιμές κατοικιών, μετοχών, κ.λπ.) και η εξασθένηση της ανταγωνιστικότητας – και λαμβάνοντας μέτρα για την αντιμετώπισή τους προτού αυτές θέσουν σε κίνδυνο την οικονομική σταθερότητα μιας χώρας, ολόκληρης της Ευρωζώνης ή της ΕΕ στο σύνολό της.

Περισσότερα για την απάντηση της ΕΕ στην κρίση του 2008.

Τα οφέλη του ευρώ

Το ενιαίο νόμισμα, το οποίο χρησιμοποιείται από σχεδόν 340 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ, είναι επωφελές για όλους: όλοι μπορούν πλέον να ταξιδεύουν και να κάνουν συναλλαγές εντός της Ευρωζώνης χωρίς να χρειάζονται συνάλλαγμα, εξοικονομώντας έτσι χρόνο και χρήμα το κόστος των διασυνοριακών πληρωμών είναι πολύ μικρότερο (ή και μηδενικό)

Οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις μπορούν να συγκρίνουν ευκολότερα τις τιμές, γεγονός που ωθεί τις επιχειρήσεις να μειώνουν τις τιμές τους.

Η συμμετοχή στην Ευρωζώνη εγγυάται σταθερές τιμές. Η ΕΚΤ καθορίζει τα βασικά επιτόκια σε επίπεδα που κρατούν τον πληθωρισμό κοντά, αλλά κάτω από 2%. Επίσης, διαχειρίζεται ένα μέρος των συναλλαγματικών αποθεμάτων της Ευρωζώνης και μπορεί να παρεμβαίνει στις αγορές συναλλάγματος για να επηρεάζει τη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ.

Το μέγεθος σε συνδυασμό με την ισχύ της Ευρωζώνης δημιουργεί επίσης ένα ισχυρότερο και σταθερότερο νόμισμα που μπορεί να προστατεύει καλύτερα τα μέλη της από εξωτερικούς κλυδωνισμούς και αναταράξεις στις αγορές συναλλάγματος απ'ό,τι η κάθε χώρα μόνη της.

Πώς μπορούν οι χώρες της ΕΕ να προσχωρήσουν στην Ευρωζώνη

Όλες οι χώρες της ΕΕ προβλέπεται να υιοθετήσουν το ευρώ όταν οι οικονομίες τους θα είναι έτοιμες – εκτός από τη Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο που έχουν επίσημα δικαίωμα εξαίρεσης.

Για να προσχωρήσει μια χώρα στην Ευρωζώνη, θα πρέπει το εθνικό της νόμισμα να έχει σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία επί 2 χρόνια. Επίσης, ισχύουν και άλλοι αυστηροί όροι όσον αφορά:

τα επιτόκια

τα δημοσιονομικά ελλείμματα

το ύψος του δημόσιου χρέους

το ποσοστό πληθωρισμού

Φθηνότερες διασυνοριακές πληρωμές

Αποστολή της ΕΚΤ δεν είναι μόνο να κρατά τις τιμές σταθερές, αλλά και να μεριμνά ώστε οι μεταφορές ποσών ευρώ σε αποδέκτες άλλων χωρών της Ευρωζώνης να είναι όσο το δυνατόν φθηνότερες τόσο για τις τράπεζες όσο και για τους πελάτες τους.

Για πληρωμές πολύ μεγάλων χρηματικών ποσών, η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες χρησιμοποιούν ένα σύστημα πληρωμών σε πραγματικό χρόνο, γνωστό ως TARGET2. Με την έναρξη λειτουργίας του συστήματος TARGET2-Securities τον Ιούνιο του 2015, θα είναι δυνατή η ασφαλέστερη και αποτελεσματικότερη εκτέλεση συναλλαγών σε τίτλους εντός της Ευρώπης μέσω μιας ενιαίας πλατφόρμας την οποία θα διαχειρίζεται το Ευρωσύστημα (οι κεντρικές τράπεζες της Ευρωζώνης και η ΕΚΤ).

Η ΕΚΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταβάλλουν από κοινού προσπάθειες για να επεκτείνουν τα πλεονεκτήματα της αποτελεσματικότερης και φθηνότερης διεκπεραίωσης πληρωμών σε ολόκληρη την ήπειρο – μέσω της δημιουργίας ενός ενιαίου χώρου πληρωμών σε ευρώ (SEPA).

Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι σε 34 ευρωπαϊκές χώρες Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) όλες οι πληρωμές σε ευρώ (τραπεζικά εμβάσματα, άμεσες χρεώσεις, κάρτες, κ.λπ.) αντιμετωπίζονται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, ανεξάρτητα από το αν οι πληρωμές πραγματοποιούνται μεταξύ μερών στην ίδια χώρα ή σε διαφορετικές χώρες.

Περιβάλλον

Η ΕΕ έχει θεσπίσει ορισμένα από τα αυστηρότερα περιβαλλοντικά πρότυπα παγκοσμίως. Η περιβαλλοντική πολιτική συμβάλλει στην ανάπτυξη της πράσινης οικονομίας της ΕΕ, στην προστασία της φύσης και στη διασφάλιση της υγείας και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της ΕΕ.

Πράσινη ανάπτυξη

Η προστασία του περιβάλλοντος και η διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ στην παγκόσμια αγορά μπορούν να συνυπάρξουν, και η περιβαλλοντική πολιτική μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο στη δημιουργία απασχόλησης και στην τόνωση των επενδύσεων. Η «πράσινη ανάπτυξη» προϋποθέτει την εκπόνηση ολοκληρωμένων πολιτικών που προωθούν ένα βιώσιμο περιβαλλοντικό πλαίσιο. Οι περιβαλλοντικές καινοτομίες μπορούν να εφαρμόζονται και να εξαγονται, ώστε και η Ευρώπη να γίνει ανταγωνιστικότερη και να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων της. Η δίκαιη εφαρμογή είναι πρωταρχικής σημασίας για όλα αυτά.

Προστασία της φύσης

Η φύση είναι σύστημα προστασίας της ζωής, και πρέπει να την προσέχουμε. Φυσικοί πόροι όπως το νερό, ο αέρας, τα ενδιαιτήματα και τα είδη που ζουν σε αυτά, ανήκουν σε όλους μας και γι' αυτό εφαρμόζουμε κοινά περιβαλλοντικά πρότυπα για την προστασία τους.

Η Ευρώπη εργάζεται για την προστασία αυτών των φυσικών πόρων και για την αναστροφή της μείωσης των απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών και ενδιαιτημάτων. Το Natura 2000, είναι ένα δίκτυο που αποτελείται από 26.000 προστατευόμενες φυσικές περιοχές και καλύπτει σχεδόν το 20% της έκτασης της ΕΕ. Στις περιοχές αυτές, οι βιώσιμες ανθρώπινες δραστηριότητες μπορούν να συνυπάρχουν με σπάνια και ευάλωτα είδη και ενδιαιτήματα.

Διασφάλιση της υγείας και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της ΕΕ

Το νερό, η ατμοσφαιρική ρύπανση και οι χημικές ουσίες συγκαταλέγονται στα περιβαλλοντικά θέματα που απασχολούν κυρίως τους πολίτες. Για να προφυλάξει τους πολίτες από πιέσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον και από κινδύνους για την υγεία και την ποιότητα ζωής, η πολιτική της ΕΕ έχει ως στόχο: να διασφαλίσει ασφαλή πόσιμα νερά και νερά κολύμβησης να βελτιώσει την ποιότητα του αέρα και να μειώσει τον θόρυβο να μειώσει ή να εξαλείψει τις συνέπειες των βλαβερών χημικών ουσιών.

Παγκόσμιες προκλήσεις

Καθώς ο πληθυσμός της γης συνεχίζει να αυξάνεται, με τους περισσότερους κατοίκους να εγκαθίστανται στα αστικά κέντρα, οι περιβαλλοντικές προκλήσεις γίνονται πιεστικότερες παγκοσμίως. Χρειάζονται περισσότερα μέτρα για να διασφαλιστεί:

Η διατήρηση της ποιότητας του αέρα, των θαλασσών και άλλων υδάτινων πόρων

Η βιώσιμη χρήση της γης και των οικοσυστημάτων

Η διατήρηση της κλιματικής αλλαγής σε διαχειρίσιμα επίπεδα.

Ως παγκόσμιος παράγων, η ΕΕ πρωτοστατεί στις διεθνείς προσπάθειες προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης στον πλανήτη.

Η πολιτική που εφαρμόζει η ΕΕ μέχρι το 2020 βασίζεται στο 7ο πρόγραμμα περιβαλλοντικής δράσης - το οποίο συνιστά παράλληλη ευθύνη των οργάνων της ΕΕ και των εθνικών κυβερνήσεων.

Προϋπολογισμός

Ο ετήσιος προϋπολογισμός της ΕΕ ανέρχεται σε 145 δισ. ευρώ (στοιχεία του 2015) – ένα σημαντικό ποσό σε απόλυτες τιμές, που όμως αντιστοιχεί μόνον στο 1% του ετήσιου πλούτου που παράγουν οι χώρες της ΕΕ.

Ο προϋπολογισμός υπόκειται σε όρια που καθορίζονται από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο . Το πλαίσιο αυτό καθορίζει τα μέγιστα ετήσια ποσά που μπορεί να δαπανήσει η ΕΕ σε διάφορους τομείς πολιτικής σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο (συνήθως επτά έτη).

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ χρησιμοποιείται σε τομείς στους οποίους η συγκέντρωση πόρων συνεπάγεται οφέλη για την Ευρώπη στο σύνολό της, όπως:

βελτίωση των συνδέσεων στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των επικοινωνιών μεταξύ των χωρών της ΕΕ

προστασία του περιβάλλοντος σε ευρωπαϊκό επίπεδο

ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας σε παγκόσμιο επίπεδο

βοήθεια στους Ευρωπαίους επιστήμονες και ερευνητές ώστε να ενώσουν τις δυνάμεις τους πέραν των εθνικών συνόρων.

Ποιος αποφασίζει για το πώς δαπανώνται τα χρήματα;

Ο ετήσιος προϋπολογισμός – εντός των ανώτατων ορίων που καθορίζονται στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο , αποφασίζεται με δημοκρατικό τρόπο ως εξής:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλει πρόταση προϋπολογισμού.

Οι εθνικές κυβερνήσεις (που ενεργούν μέσω του Συμβουλίου της ΕΕ) και το άμεσα εκλεγμένο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνουν την πρόταση, η οποία καθίσταται ο προϋπολογισμός του επόμενου έτους.

Τι γίνεται μετά τη διάθεση του προϋπολογισμού;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τον τρόπο με τον οποίο διατέθηκε ο προϋπολογισμός.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει επίσης εξονυχιστικά τις δαπάνες.

Αν τα κονδύλια του προϋπολογισμού διατέθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δίνει την έγκρισή του.

Πού δαπανώνται τα κονδύλια;

Η μερίδα του λέοντος του προϋπολογισμού της ΕΕ διατίθεται για την τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Ένα άλλο σημαντικό τμήμα διατίθεται για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη.

Κυριότεροι τομείς δαπανών (2015)

46% – έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη στην ΕΕ, που υποδιαιρείται σε:

34% – βοήθεια σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες της ΕΕ και σε μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες

12% – ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

41% – παραγωγή επαρκών και ασφαλών τροφίμων, καινοτόμες γεωργικές μέθοδοι και αποτελεσματική και βιώσιμη χρήση της γης και των δασών.

Πώς κατανέμονται τα κονδύλια μεταξύ των διαφόρων γραμμών του προϋπολογισμού; (Στοιχεία του 2015)

Εντός της ΕΕ

Μερικά προγράμματα και οι προϋπολογισμοί τους το 2015:

Ορίζοντας 2020 – πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας (10 δισ. ευρώ)

Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων (1,4 δισ. ευρώ)

COSME – πρόγραμμα για τις μικρές επιχειρήσεις (0,3 δισ. ευρώ)

Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» – μεταφορές, ενέργεια και ψηφιακά δίκτυα (3,4 δισ. ευρώ)

Erasmus+ – εκπαίδευση, κατάρτιση, νεολαία και αθλητισμός (1,6 δισ. ευρώ)

Life Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) – περιβαλλοντικό πρόγραμμα (0,4 δισ. ευρώ)

Κυκλικό διάγραμμα που δείχνει την κατανομή του προϋπολογισμού της ΕΕ ανά τομέα δαπανών για το 2015 - © EU

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2015 ανά τομέα του δημοσιονομικού πλαισίου Εκτός ΕΕ

Ως σημαντικός παγκόσμιος εταίρος, η ΕΕ έχει αναλάβει ορισμένες υποχρεώσεις σε παγκόσμιο επίπεδο:

προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης

διατήρηση της ειρήνης

παροχή βοήθειας στα θύματα καταστροφών και συγκρούσεων.

Οι χώρες εκτός ΕΕ που λαμβάνουν βοήθεια από τον προϋπολογισμό της ΕΕ εμπίπτουν σε τρεις βασικές ομάδες:

Περιοχές του αναπτυσσόμενου κόσμου με τις οποίες ορισμένες χώρες της ΕΕ διατηρούν ισχυρούς ιστορικούς δεσμούς (κυρίως στην Αφρική, την Καραϊβική και στον Ειρηνικό).

Γειτονικές χώρες – στην ανατολική Ευρώπη, τη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή.

Χώρες που προετοιμάζονται να προσχωρήσουν στην ΕΕ (υποψήφιες ή δυνάμει υποψήφιες χώρες).

Παραδείγματα προγραμμάτων το 2015:

Μηχανισμός αναπτυξιακής συνεργασίας (2,4 δισ. ευρώ)

Ευρωπαϊκός μηχανισμός γειτονίας (2 δισ. ευρώ)

Μέσο προενταξιακής βοήθειας (1,6 δισ. ευρώ)

Ποιος ωφελείται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ;

Το 94% περίπου του προϋπολογισμού χρηματοδοτεί πραγματικές δραστηριότητες επί τόπου σε χώρες εντός και εκτός ΕΕ. Το σύνολο των 508 εκατομμυρίων Ευρωπαίων ωφελούνται με κάποιον τρόπο από τον προϋπολογισμό. Ο προϋπολογισμός βοηθά εκατομμύρια φοιτητές, χιλιάδες ερευνητές, καθώς και πολλές πόλεις, περιφέρειες και ΜΚΟ.

Τι ποσό δαπανάται για λειτουργικά έξοδα;

Σχεδόν το 6% του προϋπολογισμού. Στο ποσοστό αυτό συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες λειτουργίας όλων των θεσμικών οργάνων (κυρίως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ΕΕ), καθώς και οι δαπάνες μετάφρασης και διερμηνείας σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Στο πλαίσιο του πακέτου μεταρρυθμίσεων, το μεγαλύτερο όργανο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μειώνει το προσωπικό της κατά 1% ετησίως, ενώ παράλληλα αυξάνει τις ώρες εργασίας. Τελικός στόχος είναι να μειωθεί το προσωπικό κατά 5%.

Υγεία

Οι εθνικές κυβερνήσεις είναι αρμόδιες για την οργάνωση και την εξασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης. Ο ρόλος της ΕΕ είναι να συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές:

βοηθώντας τις κυβερνήσεις της ΕΕ να επιτυγχάνουν κοινούς στόχους δημιουργώντας οικονομίες κλίμακας, μέσω της συγκέντρωσης των πόρων βοηθώντας τα κράτη μέλη της ΕΕ να αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις, όπως πανδημίες, χρόνιες ασθένειες ή τις επιπτώσεις του μεγαλύτερου προσδόκιμου ζωής στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης.

Η πολιτική υγείας της ΕΕ, η οποία υλοποιείται μέσω της στρατηγικής για την υγεία, εστιάζει στα εξής:

πρόληψη, ιδίως μέσω της προαγωγής πιο υγιεινών τρόπων ζωής ίσες ευκαιρίες για καλή υγεία και ποιοτική υγειονομική περίθαλψη για όλους (ανεξάρτητα από εισόδημα, φύλο, εθνοτική καταγωγή κ.λπ.)

αντιμετώπιση σοβαρών απειλών κατά της υγείας που αφορούν περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ

φροντίδα για την υγεία των ηλικιωμένων

προώθηση δυναμικών συστημάτων υγείας και νέων τεχνολογιών.

Η υγεία έχει επίσης αντίκτυπο στην οικονομική ευημερία, βλ. έγγραφο πολιτικής «Επενδύσεις στον τομέα της υγείας»pdf(3 MB) Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου.

Συγκεκριμένη δράση της ΕΕ

Θέσπιση νόμων και προτύπων με ισχύ σε όλη την ΕΕ για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες υγείας (π.χ. φάρμακα, ιατροτεχνολογικά βοηθήματα και eHealth), καθώς και για τους ασθενείς (π.χ. ασφάλεια και υπηρεσίες υγείας στις οποίες εμπλέκονται περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ)

Παροχή εργαλείων στις χώρες της ΕΕ που τις βοηθούν να συνεργάζονται και να εφαρμόζουν τις βέλτιστες πρακτικές (π.χ. δραστηριότητες προαγωγής της υγείας, αντιμετώπιση παραγόντων κινδύνου, διαχείριση των ασθενειών και συστήματα υγείας)

Χρηματοδότηση σχεδίων για την υγεία μέσω του προγράμματος της ΕΕ για την υγεία.

Νοσήματα — Πρόληψη

Η ΕΕ υποστηρίζει την προληπτική δράση κατά των ασθενειών, π.χ.:

την υπεύθυνη επισήμανση των τροφίμων, ώστε οι καταναλωτές να γνωρίζουν τι τρώνε

την αντιμετώπιση του καρκίνου του μαστού, του τραχήλου της μήτρας και του παχέος εντέρου/ορθού - προγράμματα προσυμπτωματικού ελέγχου σε όλη την ΕΕ, παροχή κατευθυντήριων γραμμών για τη διασφάλιση της ποιότητας κατά τη χορήγηση αγωγής, συγκέντρωση πληροφοριών και πόρων

μέτρα προώθησης της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης - ενθάρρυνση των κυβερνήσεων, των ΜΚΟ και της βιομηχανίας να συνεργάζονται για τα θέματα αυτά, και να διευκολύνουν τους καταναλωτές να αλλάζουν τον τρόπο ζωής τους

καταπολέμηση του καπνίσματος, μέσω νομοθεσίας για τα προϊόντα του καπνού, την ευαισθητοποίηση των πολιτών, τη διαφήμιση και τη χορηγία.

Νοσήματα — Αντιμετώπιση

Η ΕΕ βοηθά τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να προετοιμάζονται καλύτερα για την αντιμετώπιση σοβαρών απειλών κατά της υγείας που αφορούν περισσότερες από μία χώρες και να συντονίζουν καλύτερα την αντίδρασή τους, παρέχοντας π.χ. τη δυνατότητα για από κοινού αγορά εμβολίων και άλλου ιατρικού υλικού.

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου των Νόσων στη Στοκχόλμη αξιολογεί τις πρωτοεμφανιζόμενες απειλές κατά της υγείας, ώστε να μπορεί η ΕΕ να αντιδρά γρήγορα. Το κέντρο αυτό συγκεντρώνει γνώσεις σχετικά με τις τρέχουσες και τις πρωτοεμφανιζόμενες απειλές, και συνεργάζεται με τους εταίρους του σε εθνικό επίπεδο για την παρακολούθηση των ασθενειών στην Ευρώπη.

Φαρμακευτικά προϊόντα

Όλα τα φάρμακα στην ΕΕ πρέπει να εγκρίνονται σε εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο πριν διατεθούν στην αγορά. Η ασφάλεια κάθε φαρμάκου που πωλείται στην ΕΕ παρακολουθείται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του και εφόσον κάποιο φάρμακο αποδειχθεί επικίνδυνο αναλαμβάνεται δράση, όπως η αναστολή ή η απόσυρσή του από την αγορά.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι εθνικές αρχές και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA) Επιλέξτε μεταφράσεις του προηγούμενου συνδέσμου English (en) στο Λονδίνο έχουν τον δικό τους ρόλο σ' αυτό το σύστημα. Ο EMA βοηθά τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές συντονίζοντας την επιστημονική αξιολόγηση της ποιότητας, της ασφάλειας και της αποτελεσματικότητας των φαρμάκων.

Έρευνα και καινοτομία

Μέσω του ερευνητικού της προγράμματος Ορίζοντας 2020 , η ΕΕ θα δαπανήσει σχεδόν 7,5 δισ. ευρώ για την έρευνα με στόχο τη βελτίωση της ευρωπαϊκής υγειονομικής περίθαλψης το διάστημα 2014 - 2020.

Θεραπευτική αγωγή στο εξωτερικό

Η ΕΕ παρέχει βοήθεια όταν είναι αναγκαία ή ευκολότερη η μετάβαση στο εξωτερικό για θεραπευτική αγωγή: όταν π.χ. το εγγύτερο νοσοκομείο βρίσκεται ακριβώς μετά τα σύνορα ή όταν ειδική αγωγή παρέχεται μόνο στο εξωτερικό.

Τα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ όσον αφορά την περίθαλψη σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ διευκρινίζονται σε νομοθετική πράξη της ΕΕ για τα δικαιώματα των ασθενών σε υγειονομική περίθαλψη στην οποία εμπλέκονται περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ (διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη), η οποία επίσης:

διευκολύνει τις εθνικές υγειονομικές αρχές να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας στην υγειονομική περίθαλψη

εγγυάται την αναγνώριση των ιατρικών συνταγών σε άλλες χώρες της ΕΕ

προετοιμάζει το έδαφος για τα Ευρωπαϊκά Δίκτυα Αναφοράς, δηλαδή εξειδικευμένα κέντρα εμπειρογνωσίας, όπου ειδικοί σε θέματα υγείας απ' όλη την Ευρώπη μπορούν να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές.

Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας (ΕΚΑΑ) διευκολύνει όσους ταξιδεύουν να λαμβάνουν υγειονομική περίθαλψη σε άλλη χώρα της Ευρώπης.

Διεθνής συνεργασία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεργάζεται στενά με στρατηγικούς εταίρους, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), για τη βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης παγκοσμίως μέσω της έρευνας, της αναπτυξιακής βοήθειας, της μεγαλύτερης πρόσβασης σε φάρμακα και άλλα.

Φορολογία

Η ΕΕ δεν έχει άμεσο ρόλο στην επιβολή των φόρων ή στον καθορισμό των φορολογικών συντελεστών. Το ύψος των φόρων που καταβάλλετε αποφασίζεται από την κυβέρνηση της χώρας σας και όχι από την ΕΕ.

Ο ρόλος της ΕΕ συνίσταται στην εποπτεία των εθνικών φορολογικών κανόνων, ώστε αυτοί να συνάδουν με ορισμένες πολιτικές της ΕΕ, όπως:

προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης

διασφάλιση της ελεύθερης ροής αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίου σε όλη την Ένωση (εντός της ενιαίας αγοράς)

εγγύηση ότι οι επιχειρήσεις σε μια χώρα δεν έχουν αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών τους σε άλλη χώρα και ότι

οι φόροι δεν εισάγουν διακρίσεις σε βάρος καταναλωτών, εργαζομένων ή επιχειρήσεων άλλων χωρών της ΕΕ.

Επιπλέον, οι αποφάσεις της ΕΕ για φορολογικά θέματα απαιτούν ομοφωνία όλων των κρατών μελών. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται ότι λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα κάθε χώρας της ΕΕ.

ΦΠΑ και ειδικοί φόροι κατανάλωσης

Για ορισμένους φόρους, όπως ο ΦΠΑ και οι φόροι για τη βενζίνη, τα προϊόντα καπνού και τα αλκοολούχα ποτά (ειδικοί φόροι κατανάλωσης), και τα 28 κράτη μέλη έχουν συμφωνήσει στη γενικότερη εναρμόνιση των κανόνων τους και των ελάχιστων συντελεστών, ώστε να αποτρέπεται η στρέβλωση του ανταγωνισμού σε διασυνοριακό επίπεδο εντός της ΕΕ.

Φορολογία εταιρειών και εισοδήματος

Όσον αφορά άλλους φόρους, όπως ο φόρος εταιρειών και ο φόρος εισοδήματος, βασικός ρόλος της ΕΕ είναι να διασφαλίζει ότι τηρούνται ορισμένες αρχές, όπως η απαγόρευση των διακρίσεων και η ελεύθερη κυκλοφορία στην ενιαία αγορά. Για τον σκοπό αυτό, αλλά και για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων, όπως η φοροδιαφυγή, απαιτείται όλο και περισσότερο όλα τα κράτη μέλη να ακολουθούν συντονισμένη προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ.

Φορολογικά έσοδα

Η ΕΕ δεν έχει επίσης λόγο στον τρόπο με τον οποίο οι χώρες δαπανούν τα φορολογικά τους έσοδα. Ωστόσο, λόγω της αυξανόμενης αλληλεξάρτησης των οικονομιών της ΕΕ, οι χώρες που κάνουν υπερβολικές δαπάνες και δημιουργούν υπερβολικό χρέος μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την οικονομική ανάπτυξη γειτονικών χωρών, καθώς και τη σταθερότητα της Ευρωζώνης.

Για να ελαχιστοποιηθεί αυτός ο κίνδυνος, οι χώρες της ΕΕ προσπαθούν να συντονίζουν στενά τις οικονομικές πολιτικές τους με βάση, μεταξύ άλλων, τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μερικές από αυτές τις συστάσεις αφορούν τις εθνικές φορολογικές πολιτικές και επιδιώκουν να τις καταστήσουν δικαιότερες, αποτελεσματικότερες και ευνοϊκότερες για την ανάπτυξη.

Η φορολογία στην ενιαία αγορά

Εξάλειψη φορολογικών φραγμών

Οι φόροι φυσικών προσώπων και εταιρειών εμπíπτουν κυρίως στην αρμοδιότητα των μεμονωμένων κρατών μελών της ΕΕ. Ωστόσο, βάσει των κανόνων της ΕΕ, οι φόροι αυτοί δεν πρέπει να θέτουν εμπόδια στην κινητικότητα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα άτομα που μετακινούνται σε άλλη χώρα της ΕΕ ή οι εταιρείες που πραγματοποιούν διασυνοριακές επενδύσεις ενδεχομένως να πρέπει να καταβάλλουν φόρους σε δύο ή περισσότερες χώρες ή να βρίσκονται αντιμέτωποι με πολύπλοκες διοικητικές διαδικασίες.

Παρόλο που έχουν συναφθεί συμφωνίες μεταξύ των περισσότερων χωρών της ΕΕ για την εξάλειψη της διπλής φορολόγησης, οι συμφωνίες αυτές μπορεί να μην καλύπτουν όλους τους φόρους ή όλες τις διασυνοριακές καταστάσεις ή να μην εφαρμόζονται αποτελεσματικά στην πράξη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει διάφορα μέτρα για την επίλυση αυτών των προβλημάτων, από την πρόταση συντονισμένων λύσεων σε κυβερνήσεις έως τη λήψη νομικών μέτρων, εφόσον χρειάζεται, σε περίπτωση διακρίσεων ή παραβίασης της ενωσιακής νομοθεσίας.

Τυποποιημένη φορολόγηση αγαθών και υπηρεσιών

Η ενιαία αγορά καθιστά δυνατή την ελεύθερη διασυνοριακή εμπορία αγαθών και υπηρεσιών εντός της ΕΕ. Για τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων και για την αποτροπή τυχόν στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μεταξύ τους, οι χώρες της ΕΕ συμφώνησαν να εναρμονίσουν τους κανόνες που εφαρμόζουν στα αγαθά και τις υπηρεσίες.

Έχουν καθοριστεί ελάχιστοι φορολογικοί συντελεστές για τον ΦΠΑ και τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, καθώς και κανόνες για τον τρόπο εφαρμογής αυτών των φόρων. Οι κυβερνήσεις είναι ελεύθερες, αν το επιθυμούν, να εφαρμόζουν τους δικούς τους εθνικούς συντελεστές που μπορεί να είναι μεγαλύτεροι από τους ελάχιστους συντελεστές της ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεξεργάζεται επί του παρόντος τη μεταρρύθμιση του ενωσιακού συστήματος ΦΠΑ με στόχο την απλούστευσή του, τη θωράκισή του έναντι της απάτης και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς του από την άποψη των εσόδων που παρέχει στις εθνικές κυβερνήσεις.

Δίκαιη φορολογία πέραν των συνόρων

Φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή

Η φορολογική νομοθεσία μιας χώρας δεν πρέπει να επιτρέπει στους πολίτες αυτής της χώρας να διαφεύγουν τη φορολόγηση σε άλλη χώρα. Δεδομένου του διασυννοριακού χαρακτήρα της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, είναι απαραίτητο να αναληφθεί δράση σε επίπεδο ΕΕ.

Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί ουσιαστική πρόοδος σε αυτόν τον τομέα. Η ΕΕ διαθέτει πλέον συγκεκριμένο σχέδιο δράσης και έχουν αναληφθεί ή βρίσκονται στο στάδιο κατάρτισης διάφορες πρωτοβουλίες, όπως κανόνες για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των χωρών της ΕΕ και ένας μηχανισμός ταχείας αντίδρασης για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ.

Η ΕΕ δίνει επίσης ιδιαίτερη προσοχή στη δίκαιη φορολογία των εταιρειών. Τα κενά μεταξύ των φορολογικών συστημάτων των διαφόρων χωρών επιτρέπουν σε ορισμένες εταιρείες να επιδίδονται σε «επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό» για να μειώσουν τις φορολογικές τους οφειλές. Ο στενός συντονισμός και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών διοικήσεων στοχεύει στην πρόληψη τέτοιου είδους πρακτικών.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα καθεστώτα φορολογίας εταιρειών είναι ανοικτά και δίκαια και ότι δεν έχουν σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να προσελκύουν με αθέμιτο τρόπο εταιρείες άλλων χωρών της ΕΕ ή να διαβρώνουν τη φορολογική βάση άλλων χωρών. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη έχουν συμφωνήσει σε έναν κώδικα δεοντολογίας που τους δεσμεύει να μην προβαίνουν σε τέτοιου είδους πρακτικές.

Φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών

Έντεκα χώρες της ΕΕ έχουν ξεκινήσει την κατάρτιση ενός κοινού συστήματος φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα συμβάλλει με δίκαιο τρόπο στην αντιμετώπιση του κόστους της ύφεσης της οποίας αποτέλεσε βασική αιτία (και δεδομένου ότι έχει λάβει σημαντική κρατική στήριξη).

Τα σχετικά σχέδια στοχεύουν στη δημιουργία σημαντικών εσόδων, παρά τη μεγάλη διεθνή κινητικότητα των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.

Πηγές

europa.eu

Εγκυκλοπαίδεια ΠΑΠΥΡΟΣ LAROUSSEBRITANNICA

Ευρωπαϊκή Ένωση δίκαιο, οικονομία, πολιτική, Νίκος Μούσης, εκδ. Παπαζήση

Η προοπτική του Ευρωπαϊκού Συντάγματος

Για την Ευρώπη του 21ου αιώνα, Χρήστος Παπουτσής, εκδ.

Λιβάνη

<http://www.protothema.gr/greece/article/522633/htupise-kokkino-i-anergia-stous-neous-stin-ellada-thliveri-protia-me-486-/>

<http://www.toxrima.gr/psifiaki-eyropi-ysterei-dramatika-i-el/>

<http://www.toxrima.gr/nea-odigia-meionei-ta-kosti-ilelektroni/>